Lietuvos Nacionalinė Mokslo Biblioteka 1

Mūsų PASTOGĖ

XVII metai — 1965 m. lapkričio 29 d. — Nr. 47 (864)

BENDRUOMENĖS LAIKRAŠTIS
AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY
"OUR HAVEN"

Registered at the G.P.O. Sydney for transmission by post as a Newspaper.

LEIDĖJAS: A.L.B. KRAŠTO VALDYBA
Redaktorius: Vincas Kazokas
13 Percy St., Bankstown, N.S.W. Tel.: 70-8395
Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra.
Prenumerata: metams £4.0.0, pusei metų — £2.0.0, trims mėnesiams £1.0.0. N. Zelandijoje ir Anglijoje kaina ta pati. Kituose kraštuose metams £5.0.0. Atskiro numerio kaina 2 šil.
Prenumerata adresuojama: MŪSŲ PASTOGĖ, Box 4558, G.P.O. Sydney, N.S.W.
Administracijos tel.: 649-9062.
Skelbimai:
1 colis per 1 skiltį 12/-, bendruomeniniai 10/-.
Už skelbimų turinį neatsakoma.

NAUJU KELIU

Lapkričio 13 d. New Yorke įvyko didžiulės lietuvių suorganizuotos demonstracijos ir žygis į Jungtines Tautas reikalaujant Lietuvai ir Pabaltijo Tautoms nepriklausomybės. Pažymėtina ypač tas faktas, kad šitą žygį pradėjo ir organizavo kaip tik lietuvių jaunimas ir kad jis išjudino visas Amerikos senas ir naujas lietuvių organizacijas dėtis prie bendro žygio.

Šis faktas labai daug pasako ir verčia pagalvoti ir apie mūsų jaunimą bei iš viso politinę lietuvių veiklą Australijoje. Tiesa, mes čia neturime nei Jungtinių Tautų būstinės, nei Amerikos prezidento, kurio žodis ar nuomonė plačiai visame pasaulyje komentuojama, bet vis tik veikiant galėtume paveikti mums palankia prasme tiek vietos gyventojų, tiek ir vyriausybės opiniją. Kaip visa tai padaryti, čia būtų rimtas svarstymas, bet nereikėtų tik pasitenkinti tais faktais ir žygiais, kuriuos atlieka kiti, o mums beliktų tik žiūrovo ar stebėtojo vaidmuo.

Kad mes tikrai pasyvūs ir nedrįstame kiek garsiau šūktelėti, kad kiti išgirstų, liudija visa eilė faktų. Štai rengiame birželio išvežimų minėjimus, bet, išskyrus Adelaidę, beveik visur tokie minėjimai tėra uždari ir niekas nei jų mato nei jų girdi, nors kaip daugeliu atvejų buvo pabrėžta, kad mums žinomi faktai apie komunistinį pavojų turi atverti kitiems akis, bet ne mums patiems pasimokyti. Štai neseniai turėjome suorganizuotą Sydnejuje Pavergtųjų Savaitę. Sakytume, pavergimo klausimas turėtų rūpėti ir laisviesiems, kuriems vergijos pavojus visados atviras, ir juo labiau pavergtųjų tautų pabėgėliams, kurių tiesioginė užduotis kovoti už savo pavergtus kraštus ir brolius. Kaip žinome, tų pavergtų kraštų pabėgėlių Australijoje ir Sydnejuje yra gana daug, bet į pagrindinį atidarymo susirinkimą teatvyko vos 600 žmonių. Stebint lietuvių dalyvavimą juos buvo galima ant pirštų suskaityti. Tai vis tokie liūdni faktai, kurie labai mažai arba nieko nekalba nei apie mūsų kovingumą, nei apie ryžtą. Juk ne dėl to bėgome, kad įsijungtume bevardžiais žmonėmis į mus priglaudusio krašto gyventojų mases ir viską užmiršę rūpintumės savo kiemu, bet mūsų misija siekia daug toliau ir giliau. Kad Lietuva yra pavergta ir kad yra lietuvių kiekviename krašte su specialia krašto vadavimo misija, turi žinoti visas pasaulis. Ligi šiolei šioji vadavimo akcija buvo vedama memorandumų lapeliais, kurie dažniausiai be pasekmių paskęsta biurokratiniuose stalčiuose. Reikia, žinoma, ir to, bet iš kitos pusės reikia ir kitokio kovos metodo, apie kurį be prašymų rašytų ir spauda ir būtų diskutuojama palitiniuose sluogsniuose. Amerikos lietuvių jaunimas kaip tik šitokį naują kelią pradėjo. Šių metų vidury ir Amerikos lietuvių jaunimas studentija buvo suorganizavę žygį į Vašingtono Baltuosius rūmus, kuris tikrai nepraėjo negirdomis. Štai lapkričio 13 d. New Yorke buvo suorganizuotas dar didesnio masto žygis. Ar nevertėtų ir mums pasisemti tokios ugnies ir bent kiek pajudėti?

(v.k.)

SPECIALIAI "MŪSŲ PASTOGEI"

ŽYGIS I JUNGTINES TAUTAS

UŽ LAISVĄ IR NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ

Lapkričio 13 d. buvo surengtas New Yorke masinis mitingas — demonstracijos ir maršrutas į Jungtines Tautas dėl Pabaltijo tautų laisvės.

Pačios demonstracijos įvyko garsiojoje Madison Garden salėje, kuri talpina apie 18.000 žmonių. Mitinge dalyvavusių priskaičiuojama apie 12.000, kas padarė didžiulį įspūdį, o tuo pačiu patys lietuviai rengėjai parodė daug pasišventimo tiek organizuodami, tiek ir gausiai dalyvaudami. Neskaitant vietinių ďaugelis šioje demonstracijoje dalyvavo ir iš tolimiausių JAV pakraščių. Žinoma, buvo ir didelė dalis estų bei latvių, bet branduolį sudarė lietuviai.

Manifestacija pradėta įnešant organizacijų vėliavas. Pasirodė tautinių šokių grupės grojant dūdų orkestrui. Toliau sekė visi himnai ir malda, sukalbėta prel. Balkūno.

Esant blogam orui žadėjęs dalyvauti JAV prezidento patarėjas C.A. Honkey negalėjo pribūti, bet jo pritarimas buvo gantas raštu. Pagrindiniais kalbėtojais buvo senatorius K. Mundt ir kongresmanas J.R. Rooney. Abu kalbėjo gana panašiai akcentuodami laisvės svarbą ir didelę skriaudą, Rusijos padarytą mūsų tautai ir reikalavo kovoti prieš Rusijos kolonijalizmą. Be abejo, nepagailėta šiltų žodžių pačiai Amerikai, kad ji ligi šiol nepripažinusi Lietuvos okupacijos.

Jūsų korespondentas pastebi, kad visi kalbėtojai nieko naujo savo kalbose neiškėlė. Reikalas atrodęs taip: pirma reikia Amerikai laimėti karą Vietname, o tik paskui žiūrėsim, kas darytina Pabaltijo valstybių reikalu.

Meninę dalį išpildė keturios tautinių šokių grupės ir solistė I. Stankūnaitė. Pertraukų metu nuolat grojo lietuviškus maršus dūdų orkestras.

Pasibaigus manifestacijai Madison Square Garden, didžiulė apie 10.000 minia atskirais būriais pradėjo žygį į Jungtines Tautas. Buvo nešama daug plakatų su įvairiais šūkiais. Vykstant eisenai buvo sustabdytas judėjimas ir policija prižiūrėjo tvarką. Kadangi tai vyko šeštadienio popietėj, tad žiūrovų nebuvo gausu.

Eisena užtruko apie valandą Dag Hammarskjold aikštėje prie Jungtinių Tautų per minią buvo sunkų ką ir įžiūrėti. Čia pasakyta keletas kalbų, sugiedoti himnai ir prel. Balkūnas dar sukalbėjo maldą. Po to buvo bandoma įnešti Lietuvos, Latvijos ir Estijos vėliavas į Jungtines Tautas. Žinoma, tai buvo tik grynai simbolinis užsimojimas, nes sargybiniai vidun jų įnešti neleido.

Prieš čia aprašytą žygį lapkričio 7 dienos laidoje buvo paskelbtas New York Times" dienrašty viso puslapio atsišaukimas į Jungtines Tautas — AN APPEAL TO THE CONSCIENCE OF THE UNITED NATIONS. Šiame atsišaukime išdėstyta pastarojo karo skriauda, padaryta Pabaltijo tautoms ir pacituoti Pabaltijo reikalu buv. antrojo pasaulinio karo vadų bei Amerikos politikų ir prezidentų pasisakymai. Atsišaukime reikalaujama:

iškelti pilnumoje Pabaltijo klausimą Jungtinėse Tautose, kad Jungtinių Tautų dvidešimt keturių komitetas, svarstydamas kolonializmo klausimą, neaplenktų ir Pabaltijų tautų; kad Jungtinės Tautos, atitaisydamos skriaudą, imtųsi konkrečių darbų Pabaltijo Tautų nepriklausomybių atstatymui.

Atsišaukimą pasirašė 150 Amerikos senatorių, kongresmanų, politikų, kultūrininkų ir dvasiškių, jų tarpe ir buv. viceprez. Nixon.

Apie šio žygio į Jungtines Tautas pasekmes ir atsiliepimus skaitysime vėliau.

ISTORINIS SUSITIKIMAS

Amerikos prezidentas Johnson ir popiežius Paulius VI susitiko New Yorke. Popiežius Paulius VI yra pirmasis katalikų Bažnyčios popiežius, aplankęs Vakarų pusrutulį. Spalio 4 d. jis buvo atvykęs į New Yorką, kur Jungtinėse Tautose pasakė kalbą ragindamas tautas taikingai spręsti savo problemas.

MISIJONIERIAUS ŽODIS

MIELIEJI AUSTRALIJOS LIETUVIAI,

Slenka amžiai. Laikas plaukia nesulaikomai. Plaukia ir mūsų gyvenimo dienos, valandos, sunkios ir skaudžios, šviesios ir malonios.

Nuostabios valandos mano praleistos Jūsų tarpe irgi jau praplaukė, praskubėjo. O jos buvo man šviesios, mielos ir labai turtingos išgyvenimais.

Mane stebino Jūsų visų nepaprastas ryžtas nepalūžti tremties audroje, bet ją nugalėti ir išlikti vertingais žmonėmis, sąmoningais lietuviais ir gyvosios dvasios krikščionimis. Aš gėrėjausi ta nuostabia lietuviška šilima, kuria Jūs mane visur sutikot, globojot ir išlydėjot. Mane žavėio Australijos lietuviškojo jaunimo nuoširdžios pastangos išlikt ištikimais Kristui ir Lietuvai.

Esu dėkingas Jums visiems už Jūsų pasitikėjimą, kurį parodėt man nuostabiu būdu misijų metu Jūsų tarpe, Australijoje. Nepaisydami didžios asmeniškos aukos, Jūs dalyvavot taip skaitlingai misijose ir taip nuoširdžiai pasinaudojot misijų malone. Sunkią mano paskirtį Jūs padarėt lengą ir malonią. Dažnai skrenda mano mintys iš Čikagos pas Jus ir šią valandą aš apgailestauju, kad ta didžioji dvasios šventė Australijos lietuvių šeimoje taip greit praskubėio ir kad taip greit reikėjo man Jus apleisti.

Šia proga noriu Jums visiems padėkoti. Visų pirma esu nuoširdžiai dėkingas Australijos Lietuvių Kunigų Sekretoriatui kun. klebono Petro Butkaus asmenyje už malonų kvietimą misijoms ir jųjų organizavimą. Esu labai dėkingas už didį nuoširdumą, globą ir pagalbą visų lietuvių kolonijų kunigams klebonams ir kapelionams. Dėkoju už jautrų rūpestingumą bei dovanas Australijos Lietuvių Bendruomenei, Australijos Lietuvių Kataliku Federaciiai ir visoms organizacijoms. Reiškiu dėkingumą "Mūsų Pastogei" ir "Tėviškės Aidams" už plačią informaciją ir nuoširdų vertinimą pirmųjų misijų Australijos lietuviams. Broliškas dėkui priklauso ir mano gerajam "generalitniam sekretoriui" Tėv. St. Gaideliui, S.J., kuris taip maloniai tvarkė organizacinę dalį mano darbo.

Savaime aišku, mes visi esame giliai dėkingi Australijos Episkopatui ir Australijos Tėvų Jėzuitų Provinciolui už sudarytas taip gražias sąlygas misijoms Australijos lietuviams.

Tiesa, tremties sunki dalia negailestingai naikina mūsų dvasios jėgas. Mes gal vėl jautriai pajusime jųjų trūkumą, kai mūsų brolis, sesė lietuvis bus reikalingas mūsų pagalbos, kai pavergta Tėvynė primins mums lietuvio pareigą, kai Visagalis prabils mūsų sieloms apie svarbą amžinųjų vertybių žmogaus gyvenime. Bet tada mes vėl sustosime Kristaus Rūpintojėlio akyvaizdoje, atsigaivinsime, dvasia sustiprėsime ir vėl tvirtai žengsime šviesiu ir viltingu tremties gyvenimo keliu.

Mielieji Australijos Lietuviai, už visą Jūsų gerumą, šilimą, vaišingumą, pasitikėjimą bei rūpestį taip turtingai išgyventą būnant man Jūsų tarpe dar kartą dėkoju Jums visiems. Už visa tai dosniai teatlygina Jums Lietuvos pakelės gerasis Kristus. Kasdien maldausiu aš Jojo, kad Jis lydėtų Jus visus gausia Dangaus palaima ir stiprintų Jūsų dvasios jėgas vieningai žengti tremties prasmingu keliu. Kiekvienu prasmingu žingsniu tremties gyvenimo kelyje mes juk artėsime prie Aušros Vartų ir Gedimino Pilies laisvoje Lietuvoje. Visiems tariu nuoširdžiausią dėkui ir Sudiev!

Visu nuoširdumu Jūsų

Tėv. Jonas Borevičius, S.J.

2345 West 56 Street, Chicago, Illinois 60636, U.S.A.

PASAULYJE

Jugoslavijoje ekonominiai reikalai pastaruoju metu žymiai pablogėjo ir pats prez. Tito kreipėsi į krašto gyventojus daugiau aukotis ir susiveržti diržus. Jugoslavijoje nesulaikomai didėja bedarbė, kyla kainos ir krinta pragyvenimo lygis.

— ★ —

Kinijoje šiais metais derlius kiek geresnis, tad ir gyventojų pragyvenimo sąlygos kiek ir pagerėjo, nors pagal uždarbius prekių kainos yra labai aukštos.

— ★ —

Pereitą savaitę Prancūzijos prezidentui C. de Gaulle suėjo 75 metai amžiaus. Kaip žinia, netrukus Prancūzijoje bus nauji prezidento rinkimai, ir C. de Gaulle žada kandidatuoti naujai kadencijai.

— ★ —

Prancūzija pasirengusi paleisti pirmą savo raketą į erdves aplink žemę. Raketa turėjo būti paleista pereitą savaitę, bet dėl techniškų kliūčių atidėta.

KRAŠTAS KARINĖSE RANKOSE

Indonezijos visas administracinis aparatas perimtas į kariškių rankas. Prezidentas Sokarno dar tebėra savo pareigose, bet spėjama, jo dienos kaip prezidento jau suskaitytos. Vyriausybėje visi civiliai iš ministerių postų pašalinti ir jų vietoje pastatyta kariškiai. Indonezijos armijos vyriausias vadas gen. Soeharto laikomas vyriausybės galva. Armijai perėmus krašto kontrolę po spalio sukilimo pastaruoju metu grįžtama į normalų gyvenimą. Komunistų pasipriešinimas visai palaužtas ir daugely vietų jie pasiduoda masiškai.

J. KONGRESO REIKALAIS

J.A.V.-se Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresui lėšų telkimu rūpinasi speciali Fnansų Komisija, vadovaujama p. P. Razgaičio. Lėšoms telkti ir Jaunimo Metams atžymėti atspausdintas ženkliukas, lipinamas prie automobilio. Projektą ženkliukui paruošė dail. Telesforas Valius iš Toronto, techniškai paruošė dail. Algirdas Muliolis iš Clevelando. Ženkliukas jau gaunamas ir čia: "Mūsų Pastogės" redakcijoje ir Jaunimo kongreso C. Komitete.

Taip pat redaguojamas ir greitu laiku pasirodys Jaunimo Metų kalendorius ir įvairūs Kongreso suvenyrai. 1966 m. kovo 6 d. J.A.V.-se bus speciali vajaus diena, kuriai Finansų Komisija smarkiai ruošiasi.

— ★ —

Lapkričio 22 dieną Amerikoje buvo paskelbta gedulo diena prisimenant prieš dvejus metus žuvusį prezidentą Kennedy.

— ★ —

Pietų Australijoje pereitą savaitę buvo gyventojų atsiklausimas, ar įvesti loterijas, kurių ligi šiolei nebuvo. Du trečdaliai gyventojų pasisakė už loterijas.

— ★ —

Nepaisant Britanijos spaudimo Rodezija pasiskelbė nepriklausoma valstybė ir krašto kontrolė pasiliekanti baltųjų rankose, kurių ten yra apie pusė milijono, o juodųjų apie 8 milijonai. Britai reikalavo, kad nepriklausomoje Rodezijoje visų gyventojų teisės būtų lygios. Norima krašte dabartinę vyriausybę priversti įvesti lygias teises spaudžiant represijomis iš pašalies. Ir UNO pasisakė už benzino blokadą Rodezijai.

Ruošiamės ir mes Australjoje. Gal mūsų darbai ir ne tokie dideli, bet nemažiau svarbūs. Svarbiausia tai pasiųsti bent kelis atstovus į Kongresą, o tam reikės daug lėšų. Už kelių dienų jaunimo organizacijų nariai belsis į visų tautiečių duris ir širdis, prašydami tam tikslui paramos.

Neužmirškime — aukų rinkimą Sydnejuje pradedame gruodžio 4 d.

ADELAIDĖ

Pereitą savaitgalį C.K-to p-kas R. Cibas lankėsi Adelaidėje ir turėjo posėdį su Adelaidės Kongreso komitetu. Posėdis buvo labai našus, iškelta daug naujų minčių bei pasiūlymų.

Adelaidės K-to nariai Daina Maželytė ir A. Stepanas sutiko skaityti paskaitas tarpžinybiniam susirinkime Australijos Liet. Jaunimo Kongreso metu.

Tarp kitko, sveikinam adelaidiškius surinkusius pirmą šimtinę.

Kariuomenės šventė — Pasiryžimo šventė

Z. RAULINAITIS, NEW YORK, U.S.A.

(Žiūr. pradžią "M.P." Nr. 46)

Lietuvos išeiviai, kaip jų istorija rodo, visais laikais pasiilgdavo savo tėvynės ir, nors gyvendami svetur, tačiau labai atjausdavo savo senojo krašto nelaimes. Lietuviai išeiviai Amerikoje yra būdingi visiems Lietuvos išeiviams, visuose kraštuose ir jie yra patys ryškiausi.

Jau nuo XIX a. yra žinomos įvairios lietuviškos organizacijos Amerikoje. Jos buvo daugiausia religinio ar pašalpinio pobūdžio, tačiau didelė jų dalis, greta mėgstamų šventųjų vardų, turėjo ir grynai kariškus. Pav. Olgerdo Kareiviška Draugystė, Lietuvos Sargų Draugystė, Gvardija D. L. K. Vytauto Pirma Divizija Raitelių arba Tautiška ir Pašalpinė Draugystė Lietuvos Kareivių.

Be tų kariškų vardų, kai kurios iš jų turėjo dar ir aiškiai karinius tikslus. Pav. Šv. Jurgio Kareivių Draugijos nariai prisiekdavo jog apsiima ir pažada, su Dievo pagalba dėl Motinos mūsų Lietuvos nesigailėsią ir kraują pralieti... O Čikagiškė Gvardija Pirmos Divizijos Šv. Kazimiero Karalaičio susikūrė: "idant lavinti ir mokinti lietuvius ir žemaičius kareivystės, idant laike karės, už tėvynę nešti pagalbą Lietuvai su ginklu rankoje..." Jie vykdė ir karinės rikiuotės pamokas: "Kas antrą nedėlią turi atbūti muštra kareiviška lietuviškoje kalboje, per jenerolą paskirtam laike", sako Gvardijos statutas.

Tos įvairios organizacijos dėvėdavo įvairiaspalves uniformas nešdavo vėliavas, turėjo specialius ženklus, raiščius ir t. t. Yra žinoma net ir speciali karinė literatūra, kelios karinės knygelės, tų organizacijų ar pavienių karinės dvasios išlaikymu susirūpinusių asmenų išleistos. Taigi jau tais laikais Lietuvos karinė idėja buvo gerai suprasta ir karinės dvasios reikalingumas buvo tinkamai įvertintas.

Nepriklausomybės kovoms vykstant Lietuvoje amerikiečių lietuvių organizacijos, ne tik pinigais ir kita medžiagine pagalba rėmė besilaisvinančią tėvynę, bet ir ginklais. Jie buvo pasiryžę atsiųsti į Lietuvą, kautis su bolševikais, bermontininkais ir lenkais net 30,000 vyrų, kurie buvo organizuojami, ginkluojami ir apmokomi. Tačiau, deja, sąlygos buvo sunkesnės kaip idealistai, kad buvo numatę. Nepavyko tos stambios pagalbos išsiųsti Lietuvon, vos kelios dešimtys amerikiečių pasiekė mūsų kraštą ir ten garbingai dalyvavo mūsų jaunos kariuomenės žygiuose. Jų tarpe atvyko ir mūsų tautos didvyris Steponas Darius.

Dar ir šiandieną, čia Amerikoje, turime Lietuvos Kareivių Draugystę ir Lietuvos Vyčius, jaunimo organizaciją. Jų vardai nors tik simboliškai, tačiau yra kariški. O Amerikos Lietuvių Legionas yra grynai karių veteranų organizacija.

Su nauja, šį kartą ne išeivių, bet tremtinių banga, Lietuvos karinė idėja užsieniuose įgavo naują impulsą. Greta Laisvės Kovų Invalidų pašalpinės organizacijos, įsikūrė Kūrėjų Savanorių Sąjunga. Iškilo stambiausia šiuo metu buvusių karių organizacija Ramovė ir vėliau įkurta Lietuvos Šaulių Sąjunga Tremtyje.

Buvusių karių veikla yra visuomenei gerai žinoma. Jų organizacijos savo veiklumu stovi lietuviškos bendruomenės priekinėse eilėse. Kai prisimeni kaip Lietuvos karys, Lietuvos laisvei be kovos žlugus, buvo morališkai sunaikintas, tai atrodė jog jis niekad ir nebeatsigaus. Juk vyriausybei ir politikams kapituliavus organizuota kariuomenės krašto gynyba pasidarė neįmanoma. Lietuvos kariuomenė savo vyriausybės sprendimu visa, organizuotoje formoje, susaistyta priesaikomis klausyti bet kurio įsakymo, su savais ginklais buvo atiduota priešui į rankas.

Deja, kai palygini su Suomija, kuriai taip pat teko Sovietijos ultimatumas, koks skirtumas buvo tų dviejų tautinių jėgų, vyriausybės ir kariuomenės, laikysenoje ir veiksmuose.

Suomijai gavus Sovietų ultimatumą, karinė vadovybė nematė jokios vilties, ne tik laimėti, bet ir nors ilgiau išsilaikyti. Manerheimas pasiūlė vyriausybei sovietų ultimatumą priimti. Tačiau vyriausybė, iki to laiko taikingų kairiųjų rankose, kurie niekad kariuomenei daug dėmesio neskyrė, didžiojo pavojaus valandą susiprato ir labai ryžtingai nusprendė ultimatumą atmesti ir žūt — būt priešintis. Suomijos vyriausybė ir mirtino pavojaus akivaizdoje nekapituliavo, išlaikė šaltą kraują. Koks skirtumas! Kai galva lieka sveika ir blaivi tai kad ir menka kariuomenė, tačiau atlieka didvyriškus žygius. Suomija priešinosi ir laimėjo. Lietuvoje gi buvo priešingai. Politinė galia kapituliavo nors kariuomenė buvo ir paruošta ir pasiryžusi. Aš kalbu apie kariuomenės eiles, ne apie augščiausią jos vadovybę. Man tomis lemtingomis dienomis teko būti vienu iš eilinių jaunesniųjų karininkų ir todėl betarpiškai arti stovėti prie mūsų ginklo vyrų. Mes laukte laukėme vadų įsakymo ir būtume juos įvykdę, mes buvome ne tik medžiagiškai, bet kas svarbiau, moraliai visiškai tam pasiruošę.

(Pabaiga psl. 4)

Į NAUJĄ ŽYGĮ

SUSITELKIME IŠLEISTI
LITUANISTINĘ ENCIKLOPEDIJĄ ANGLŲ KALBA

Nepriklausomoje Lietuvoje pradėtą leisti Lietuviškąją Enciklopediją sutrukdė rusų okupacija, sustabdžiusi jos leidimą 1944 metais. Nutrauktą leidimą iš naujo pradėjo ir tebetęsia lietuviai išciviai svetur.

Naujai Lietuvių Enciklopedijos leidimas buvo pradėtas be jokio kapitalo ir grynai vieno žmogaus asmenine atsakomybe, be jokių mecenatų paramos. Buvo balsų, reiškusių nepasitikėjimą ir kėlusių abejonių. Nepaisant visų sunkumų, daugelis tautiečių LE prenumeruodami atėjo talkon. Jūsų prenumeratos ir įgalino darbą tęsti. Susidarė savotiškas fondas: išleisto tomo pajamos įgalindavo leisti kitą tomą.

Giliausia pagarba ir nuoširdžiausiu dėkingumu galiu pranešti, kad LE leidimą užbaigsime XXXV-ju tomu. Taigi pilnas leidinys sudarys 35 tomus. Į paskutinįjį (XXXV) tomą bus sudėti ir papildymai bei patikslinimai; jį išleisime 1966 m.

LE daugiau ar mažiau yra skirta saviesiems — lietuviams, nors, tiesa, LE turi ir kelios dešimtys svetimųjų bibliotekų bei asmenų JAV ir kitur.

Tiek anksčiau, tiek ir dabar apie Lietuvą Vakarų kalbomis veikalų beveik nėra. Dėl to ir svetimųjų šaltiniuose pilna netikslumų ir net netiesos, žalingos Lietuvai. Todėl yra gyvas reikalas mums patiems parūpinti veikalų apie Lietuvą ir svetimomis kalbomis. Taip pat jau ir lietuvių tarpe yra gana daug, kurie, svetur gimę ir augę, nebemoka savo tėvų kalbos, o apie Lietuvą ieško žinių: ne tik šiaip sau ką nors apie tėvų gimtąjį kraštą sužinoti, bet ir mokslo darbams. Taigi ir daliai lietuvių jau reikia veikalų apie Lietuvą jiems suprantama kalba. Be to, neretai į leidyklą (žinome, kad ir į kitas įstaigas) kreipiasi svetimieji, ieškodami prieinamų jiems suprantama kalba šaltinių apie Lietuvą aplamai.

Yra kilusi mintis išleisti lituanistinę (Lietuvos kraštas ir istorija, žmonės ir kt.) enciklopediją anglų kalba. Manome, kad tokiu leidiniu būtų užpildyta ne tik esanti spraga, bet kartu atitaisytos neteisingos žinios apie Lietuvą. Aktualu tai ir dėl to, kad okupantai rusai taip pat jau imasi teikti savo "informacijas" apie Lietuvą ir Vakarų kalbomis.

Ši mintis buvo ilgai brandinta, aiškintasi, tartasi. O kai ji bubi jau kiek plačiau žinoma, ir mūsų spauda palankiai atsiliepė, skatindama tokį leidinį būtinai leisti. Vėliau tam pritarė ir į rezoliucijas įrašė Kultūros Kongresas (Chicagoje), Lietuvos Vyčių Seimas (Bostone), Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Seimas (New Yorke).

Toks spontaniškas pritarimas rodo, kad šitokia enciklopedija yra tikrai reikalinga. Lietuvių Enciklopedijos leidykla, sulaukusi plataus pritarimo, pasiryžo lituanistinę enciklopediją anglų kalba leisti. Bet ir vėl, kaip ir anksčiau LE sumanius leisti, susiduriame su sunkumu, iš kur imti lėšų. Todėl ir vėl visos viltys nukrypsta į savuosius, vėl į lietuvius, tikintis talkos ir paramos ją užsisakant. *Talkos bei paramos tiek daug, kiek daug ir kaip nuoširdžios buvo sulaukta leidžiant LE.*

Į svetimuosius (asmenis bei bibliotekas) galėsime kreiptis tik I-jį tomą išleidę, nes prospektą leidžiant jau reikės duoti puslapių teksto ištraukų ir iliustracijų. Taigi visos mūsų viltys — platus visų pritarimas, todėl šį svarbų reikalą atiduodame į Jūsų rankas, tikėdamiesi sulaukti Jūsų pritarimo ir prenumeratų. Kaip LE, taip ir lituanistinės enciklopedijos anglų kalba išleidimas priklausys tik nuo Jūsų nuoširdaus atsiliepimo.

Ne vien tik lietuviai pritaria šiam sumanymui. Pritaria bei skatina ir svetimieji. Š.m. birželio mėn. yra gautas Popiežiaus Pauliaus VI laiškas, kuriame tarp kitko rašoma: "... Kristaus Vietininkas, už parodytą prielankumą labai dėkodamas, dėl šio darbo jus labai sveikina ir karštai linki, kad, dieviškajai malonei padedant, jūsų bendros pastangos laimingai privestų prie artimos ir trokštamos darbo užbaigos ir kad įvyktų jūsų pasiryžimas išleisti tą pačią Enciklopediją ir anglų kalba. Jo Šventenybė, melsdamas visagalio Dievo veiksmingiausios pagalbos ir šviesos, tau ir visiems, kurie rūpinasi šio veikalo leidimu, būtent: leidėjui, redaktoriams ir bendradarbiams mieliausiai teikia prašytąjį Apaštališkąjį Palaiminimą".

Dažnai girdima, kad esama nuovargio paremti vieno ar kito leidinio-knygos išleidimą, prisidedant darbu ar pinigu prie to ar kito lietuvių kultūrai, lietuvių tautai bei valstybei naudingo ir reikalingo darbo. Tačiau be pastangų nieko nepasiekiama. Ar nekėlė nuovargio ir Aušros, Varpo, Tėvynės Sargo leidimas? Niekam nepriekaištaujame, bet nemanome, kad bent vienas iš mūsų, gyvenąs Vakarų laisvajame pasaulyje, išdrįstų pasiskųsti savo nuovargiu ar nepritekliu savo artimajam, pasilikusiam krašte ar ištremtam kančiai.

Darbą norime pradėti 1966 m. pradžioje ir I-jį tomą galėtume jau išleisti 1967 m. Viso būtų 6 tomai. Kiekvienas tomas bus 608-640 psl., labai gero popieriaus, kietais viršeliais gražiai įrištas. Visų tomų kaina būtų $90.00. Juos manome išleisti per 5 metus.

Pranešdami šį mūsų sumanymą Jums, labai nuoširdžiai prašome Jūsų talkos ir paramos prenumerata. Maloněkite užpildyti žemiau atspausdintą pritarimo-prenumeratos atkarpą ir ją atsiųsti LE leidyklai.

Susirašus reikiamam skaičiui prenumeratorių, dar šiemet atskiru laišku Jums pranešime apie jos leidimą.

Su didele pagarba ir nuoširdžia padėka —

Jūsų
Lietuvių Enciklopedijos Leidykla

..... (čia nukirpti) .....

PRENUMERATOS LAPELIS
LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS LEIDYKLAI
361 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS. 02127, U.S.A.

Pritariu Lituanistinės Enciklopedijos Anglų Kalba leidimui ir ją prenumeruoju.

Vardas, pavardė .....

Adresas .....

.....

Data: .....

.....
Prenumeratoriaus parašas

Pastabos:

Melbourno Liet. Namų vajus

Šeštosios vajaus savaitės metu surinkta viso £534. Tuo būdu per visą Liet. Namų vajų iki lapkričio 15 dienos surinkta £4653.

Šią vajaus savaitę £100 įmokėjo Melbourno Lietuvių Dainos Sambūris įvykdydamas savo pasižadėjimą skirti pusę pelno iš savo metinio koncerto, kuris įvyko užpirktuose Lietuvių Namuose. Tai graži Dainos Sambūrio parama Lietuvių Namams.

Padidino savo įnašus Lietuvių Namams: E. Seženis iki 105, V. Pampulis iki £95, ir K. Lynikas iki £50.

Lietuvių Namų įgijimui įmokėjo: J. Paragienė £47, po 45 įmokėjo V. Bitė, A. Baltutis, A. Greimas, A. Kabaila, P. Morkūnas, J. Šlamas, L. Vacbergas, J. Valiauga, P. Šėkas; po £42 A. Mikaila; po £ 40 Vincas Adomavičius, A. Šilva, A. Undzėnas, P. Vaičaitis, ir F. Gužas; po £37 V. ir J. Rekešiai ir E. Žižienė; po £35 Ė. Dzūkienė, S. ir H. Statkai, V. Šalkūnas, J. Kemėšis, J. Šniras; po £30 V. Bosikis, A. Gasiūnas, K. Klupšas, V. Simankevičius, M. Švažas, J. Rickis, I. Kunčiūnienė ir J. Sasnaitis. Sąrašas bus tesiamas toliau).

Šią vajaus savaitę pasiektas pirmasis vajaus tikslas — surinkti pilną depozitą Lietuvių Namų pirkimui. Tautiečiai, įmokėję didesnes ar mažesnes sumas, įgalino Melbourno Lietuvių Klubo Tarybą pirkti namus visų Melbourno lietuvių ir jų organizacijų reikalams. Į Lietuvių Namus rinksimės svarstyti organizacijų reikalų, džiaugsimės meniniais pasirodymais, linksminsimės savo pobūviuose, sportuosime, repetuosime ir t. t. Čia visi mielai bus laukiami, čia vietos pakaks visiems.

Prieš akis antrasis vajaus tikslas — sumokėjus depozitą už perkamus Liet. Namus liks 14.000 svarų skola. Reikės ne tik skolą mokėti, bet ir procentus — apie 1000 svarų į metus. Tai turėsime patys išmokėti, nes niekas už mus nemokės. Tad, mielas tautieti, čia yra tavo tautinė pareiga kurios negali atsisakyti. Kiek išgali — skirk savo duoklę dabar, nes kas greit duoda, dvigubai duoda. Sumokėjus visą skolą nebereikės mokėti procentų svetimiesiems. Toji suma liks mūsų namų remonto bei gerinimo reikalams.

Melb. L. Klubo iždininkas prašo priminti visiems klubo nariams susimokėti metinį nario mokestį. Šiuo metu vykstant namų vajui iždininkas turi tiek daug darbo, kad nesuspėja kreiptis į kiekvieną narį asmeniškai. Manau, kad nariai pilnai supras iždinnko prašymą ir patys jį susiras budintį mažojoje parapijos salėje ir prašomą mokestį įmokės.

Rimas Vėtra

A. A.
ONAI BALTUTIENEI

mirus, jos sūnus ir dukteris su šeimomis, giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Juzėnai ir Bartkevičiai

A. A.
N. CHODACKIENEI

mirus, mielas D-jos nares Galiną Čuješ ir Tamarą Simniškienę su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame.

Sydney Liet. Moterų Socialinės Globos D-rjos Valdyba

DAINUOJAME SAVUOSE NAMUOSE

A. KRAUSAS

Būrių būriais renkasi mūsų tautiečiai į Lietuvių Namus, kuriuose pirmą kartą suskambės lietuviška daina. Štai jau prisėdo pilnas parteris, netrukus prisipildė ir balkonas. O žmonės vis eina ir eina. Jų tarpe daug nematytų ir niekad nepasirodžiusių tautiečių. Atvyksta nemažas būrelis ir brolių latvių bei estų. Svetimtaučių svečių tarpe ir trys konservatorijos profesoriai australai su savo artimaisiais. Dar niekad Melbourno Dainos Sambūris nėra turėjęs savo metiniame koncerte tiek klausytojų, kiek jų susirinko lapkričio 7 d. Jau partery ir balkone išsirikiavo visa eilė ir stačių klausytojų, kuriems pritrūko sėdimų vietų. Suėjo, prigužėjo iš viso apie 600 klausytojų.

Sambūrio administratorius Leonas Baltrūnas pasveikina angliškai ir lietuviškai susirinkusius ir padėkoja už nuoširdų dėmesį ir taip gausų atsilankymą.

Pats koncertas pradedamas australų himnu. Pranešėja Bronė Bartašiutė sklandžiai ir trumpai pristato angliškai ir lietuviškai kiekvieną dainuosimą dainą. Vėjūna Kepalaitė pijaninu palydi dainas.

Mišrus choras padainavo 12 dainų, iš kurių 5-kias turėjo pakartoti nenutilstant klausytojams. Buvo pakartota Račiūno, Per girią giružėlę, K. Kavecko, Susitikt tave norėčiau su solistu V. Lazausku, Zdaniaus, Siūbau, lingau, J. Švedo, Daktaro daina su solistu A. Milvydu ir Sodeikos, Šiaurės pašvaistė. Vyrų choras padainavo tris dainas, iš kurių Paulausko, Pajūriais pamariais buvo pakartota. Šį kartą ypatingai gražiai skambėjo ir Andriulio, Plaukia Nemunėlis. Moterų choras padainavo E. Balsio dainą apie tiltą. Gaila, kad dainininkė B. Tamošiūnienė susirgo ir negalėjo su B. Bartašiūte dainuoti solo partijų.

Melbourno Dainos Sambūris, dirigento Alberto Čelnos vadovaujamas daro pažangą. Jis savo tvirta ranka meistriškai valdo chorą ir iš jo išgauna nuo subtiliausių ir švelniausių tonų iki skambių, gyvų, dinamiškų skambesių. Tai kompetetingas vadovavimas lyg dirigentas turėtų šeštąjį pajautimą. Jaučiasi nevien meistriška technika ir gaidų pasisavinimas, bet ir nepaprasta nuotaika, palydima įvairiais dinaminiais atspalviais. Tenka pripažinti, kad Dainos Sambūris Melbourno kultūrinių vienetų tarpe užima pirmąją vietą. Jo koncertas praėjo labai pakilioje nuotaikoje, subūręs tokį didelį skaičių tautiečių. Smagu pabrėžti, kad įvyko imponuojanti lietuvių vieningumo demonstracija, ko anksčiau Melbourne nepasitaikydavo. Žinoma klausytojų skaičių pagausino ir platesnio masto tautinis įvykis — pirmasis koncertas naujuose Lietuvių Namuose! Pagirtina Sambūrio administracija, kad moka visas progas išnaudoti.

Labai derinosi prie choro dainų ir tautiniai šokiai, išpildyti Algio Šimkaus vadovaujamos tautinių šokių grupės "Klumpakojis". Jis daro pažangą taip pat. Sušokta septyni šokiai: Rugučiai, Kalvelis, Oželis, Lenciūgėlis, Kubilas, Žiogeliai ir Suktinis. Šokiams grojo Aušrelė Nijolė Mališauskaitė. Pranešėja Ieva Didžytė. Pirmą kartą choro koncerte pasirodo skudučių muzika, išpildoma Aleksandro Gabo vadovybėje pačių tautinių šokių šokėjų. Jei dar prie Sambūrio susiorganizuotų kanklininkai, Melbourno Dainos Sambūrį jau drąsiai galėtų pavadinti tautiniu meno ansambliu. Šiandien Melbourno Dainos Sambūris yra smarkiai atjaunėjęs. Jo koncertas buvo tikrai aukšto meninio lygio, gražiai paįvairintas tautiniais šokiais bei skudučių muzika. Rodos ji pirmą kartą suskambėjo choro koncerto metu Australijos padangėje.

Mūsų Tautos Himnui nuskambėjus apdovanojamas dirigentas Albertas Čelna, solistai, pranešėja ir kiti programos išpildytojai gražiomis gėlių puokštėmis. ALB Melbourno Apylinkės pirm. inž. A. E. Liubinas pasveikina Sambūrį taiklia padėka, administratorius L. Baltrūnas įteikia Lietuvių Klubo pirm. J. Petrašiūnui čekį, skirtą Lietuvių Namams iš susidariusio koncerto pelno (50 proc.). Klubo pirmininkas kreipiasi į koncerto gausius dalyvius prašydamas paremti Lietuvių Namus įstojant nariais ir paskolinant bei aukojant pinigais. Pirmasis koncertas, atliktas Lietuvių Namuose sukėlė entuziazmą ir prie išėjimo tuoj buvo sumesta naujiems Lietuvių Namams keletas šimtų svarų. Pradžia naujose patalpose gera ir įspūdinga. Tenka manyti, kad ir paskelbtasis namams pirkti vajus sekmingai praeis.

Šiais metais Sambūriui vadovavo: administratorius Leonas Baltrūnas ir Sambūrio Valdyba su pirm. Jonu Tamošiūnu, jo pavad. Raimundu Dagiu, sekretore Ina Kunčiūniene, iždininku Algiu Šimkum bei reikalų vedėja Eleonora Balčiūniene.

Po koncerto Sambūrio Valdyba suruošė dainininkams, šokėjams ir skudutininkams bei svečiams vaišes, kurių metu pasakyta daug kalbų, padainuota, gražiai pabendrauta, išpildyta antroji, labai įvairi programa. Ji užbaigta pasikeičiant rolėmis: dainininkai pašoko tautinius šokius, o šokėjai padainavo.

Melbourno Dainos Sambūris šiuo savo metiniu koncertu įpynė naują žiedą į savo tautinio meno vainiką. Mūsų gili padėka Sambūrio šauniajam dirigentui Albertui Čelnai, sumaniajam administratoriui Leonui Baltrūnui, veikliajai Valdybai bei nenuilstantiems dainininkams bei šokėjams, kurie ilgas valandas, savaites ir mėnesius aukoja menui ugdyti, kad jo gaivesčiu išliktume gyvi savo Tautai.

KAIP SU AKADEMIKAIS?

AR TIK JIE KALTINTINI?

DR. V. DONIELOS PRANEŠIMAS FILISTERIŲ BŪRELIO FORUME LAPKRIČIO 6 D.

Nors pats esu dabarties akademikas, saviškių ypatingai neginsiu. Iš tiesų, norėtųsi matyti lietuvius akademikus kiek kitokius, ir todėl, palyginus su pageidaujamu idealu, galima sakyti, kad iš akademikų vis dėlto reiktų tikėtis daugiau. Tačiau iš kitos pusės, būtų neteisinga visą trūkumo kaltę sumesti jiems vieniems. Jei pas jaunuosius akademikus kaiko stinga, į šį trūkumą reikia žiūrėti kaip į savotišką tautinių tradicijų atspindį. Obuolys nuo obels negali toli nusiridenti; kiek ir bebūtų kalbama apie generacijų skirtumus, išorinis lūžis tarp senosios ir jaunosios generacijos yra paprastai mažesnis ir mažiau svarbus, negu tie nematomi saitai, kurie susidaro iš perimtų galvojimo ir vertinimo būdų.

Einant prie reikalo, pirmiausia pažiūrėkime, ko mūsų akademikams trūksta, ir tada panagrinėkime, kaip šitie trūkumai tik pratęsia senųjų generacijų galvojimą.

Statistiniu atžvilgiu, lietuviai Australijoje siekia akademinio išsilavinimo apytikriai tiek pat, kiek ir australai. Dešimčiai tūkstančių Australijos gyventojų tenka apie 85 universiteto studentai. Vadinasi, skaitant kad lietuvių šiame kontinente irgi yra apie 10,000, ir kad lietuvių studentų yra apie 85, mūsiškiai savo normą išpildo. Tačiau dalykai yra daug blogesni, šitą paviršutinišką statistiką toliau panagrinėjus. Tarp australų studentų nubyrėjimas yra daug mažesnis, negu tarp mūsiškių. Iš australų studentų, savo pasirinkto dalyko nebaigia apie 25-30%, gi lietuvių tarpe nubyrėjimo procentas yra mažiausiai 50% ir ištiesų, turbūt, dar didesnis. Praktiškai tai reiškia, kad iš universitetan užsirašiusių lietuvių laipsnį gauna vienas iš dviejų ar gal net vienas iš trijų. (Pavyzdžiui per Sydnėjaus lietuvių studentų knygas yra perėję virš šimto pavardžių, tačiau baigusių nėra net trisdešimties. Gal panaši padėtis egzistuoja ir kituose didmiesčiuose?)

Šitas statistinis faktas parodo, kad lietuviai į mokslą žiūri kitaip negu australai ar anglai ar vokiečiai. Mokslui lietuvių dėmesys yra mažiau pozityvus. Kokios šito dalyko priežastys?

Nesileidžiant į gilesnes priežastis į akis krinta mažiausiai dvi aplinkybės. Pirmiausia, daug lietuviško jaunimo tampa studentais dėl palankių sąlygų, kaip pvz., nedidelių mokslapinigių ir nesunkiai gaunamų stipendijų, kurios bent pirmaisiais metais yra dalinamos liberaliai. Sunkesnėse sąlygose tas pats jaunuolis apie universitetą negalvotų. Kita, artimai surišta, priežastis yra neretai pasitaikąs tėvų noras, kad sūnus ar duktė gautų universitetinį išsimokslinimą nors tas sūnus ar ta duktė studijoms patraukimo neturi. Dar tragiškiau yra tada, kai tėvai verčia vaiką imtis dalyko, kurio nenori, bet tą, kuris yra patrauklesnis ar pelningesnis tėvų vaizduotėje. Šitokia laikysena yra būdinga daugeliui ateivių; neturėdami pakankamai realistinio ryšio su naujojo krašto socialine aplinka, ateiviai savo vaikus neįučia paverčia savo ambicijų ar kompensacijos įrankiais. Vietiniam gyventojui toksai forsavimo pavojus yra daug mažesnis, nes jo ryšiai su savo kraštu yra daug tampresni ir todėl realistiškesni.

Ką minėtoji statistika parodo, yra tai, kad proporcingai mūsų studentijos tarpe yra mažiau mokslinio dėmesio, ar tiksliau, mažiau mokslinio rimtumo, mažiau dvasinės įtampos. Normaliai, universiteto studijų laikas yra intelektualinio išsiplėtimo, varžtų laužimo laikas. Ši įtampa turi reikštis dviem kryptimis: pirmiausia, kaip susidomėjimas pačiu studijuojamu dalyku, ne vien dėl to, kad jis kada nors bus naudingas, bet verčiau kaip dėmesys dalykui dėl jo paties. Tik tada, kai dalykas yra įdomus dėl jo paties, yra galimas progresas. Susidomėjimas dalyku iškelia naujas problemas, kurios savo ruoštu reikalauja naujų sprendimų. Per savo susidomėjimą studentas virsta ekspertu, ne tik žinančiu tam tikras formules, bet, atsiradus reikalui, sugebančiu ir pats naujas formules sukurti. Yra milžiniškas skirtumas tarp pasyvios laikysenos, kuri formules sugeba tik išmokti iš vienos pusės, ir aktyvios, kūrybingos laikysenos iš kitos pusės, kuri po mokiniškos stadijos sugeba savarankiškai dalyką plėtoti toliau. Šita aktyvi, savarankiška, produktyvi laikysena turi būti tikro akademiko žymė. Svarbu tačiau kartu suprasti, kad susidomėjimas savu dalyku, klausinėjanti laikysena savo srityje negali neprasiveržti ir kitomis kryptimis. Ieškanti dvasia iš vienos srities ankščiau ar vėliau persimeta ir į kitas kryptis. Nenuostabu todėl, kad savo dalyke iškilesni žmones paprastai turi ir šiaip platų mąstymo horizontą. Budrus, veiklus vienos srities žinovas yra budrus, veiklus ir kitur, nes jam daug kas įdomu.

Ar mūsų akademikams ko trūksta? Sakyčiau, kad jie galėtų daugiau domėtis savo dalyku, o tuo pačiu ir turėti daugiau ieškančios, klausinėjančios, kūrybinės dvasios. Iš akademikų reiktų lauktis daugiau dvasinės įtampos.

Tačiau kartu negalima sumesti visos kaltės studentams bei akademikams, lyg jie visiškai nebūtų įtakojami savo tėvų ir apskritai savo prigimtinės aplinkos. Nepakankamas rimtumas moksle, permenka dvasinė įtampa yra perimami dalykai. Čia turime reikalo su tam tikra tautine tradicija, kuri tarp kitko nėra išimtinai lietuviška, bet verčiau būdinga visai Rytų Europai. Šios tradicijos žymė, kuri atsiliepia ir į mūsų akademikus, yra tai, kad į mokslą žiūrima iš utilitaristinio, naudos taško, ir tokiu būdu bėgama paskui mokslą, o ne jį aktyviai kuriama. Jei iš mokslo siekiama pirmoje eilėje naudos, moksle nekyla jokių problemų, tiktai pasyvus tam tikrų žinių pasisavinimas, savotiškas pasisiurbimas. Bet aišku, kad pasyviame, nekūrybingame pasisiurbime nekyla jokios įtampos, ir todėl vyraujanti laikysena yra indiferentiškumas, kasdieniškumas, apsiblausimas ir galų gale žiovavimas. Šitoks utilitaristinis, naudos žvilgsnis į mokslą yra tipingas Rytų Europai, bet kaip tik jis ir skiria Rytų Europą nuo Vakarų. Vakaruose mokslas buvo kuriamas, o tuo pačiu kūrėsi ir ieškantysis, klausinėjantis mentalitetas, kuriam objektyvus tyrinėjimas buvo aukštesnė vertybė už naudą. Lietuvių tarpe, deja, į mokslą pirmoje eilėje žiūrima kaip į uždarbio dalyką; todėl tenka prisiimti ir visas tokios laikysenos konsekvencijas: Nenuostabu todėl, kad ir mūsų akademikams lyg kažko trūksta. Tačiau, kaip minėta, jų perdaug kaltinti negalima; jie tik pratęsia seną ir "savaime suprantama" lietuvišką ir tiesiog rytų Europos kultūrinę tradiciją. Mūsų akademikų ir apskritai studentijos atveju galima pasakyti, kad jie kenčia už protėvių ir tėvų nuodėmes. Reikia tik tikėtis, kad jie panašių kančių nelinkės savo vaikams.

V-ji N.S.W. Dainų Šventė

Jau nuo 1960 metų įėjo į tradiciją rengti N.S.W. valstijos ribose esančių chorų Dainų Šventes. Jos rengiamos kasmet tai Newcastle, tai Sydney miestuose. Ir šiais metais toji tradicija buvo išlaikyta ir lapkričio 20 d. tokia šventė įvyko Newcastle mieste dalyvaujant Newcastle ir Sydney lietuvių chorams.

Koncertas praėjo labai gražiai ir jo metu sudainuota dvidešimt dainų įskaitant ir jungtinio choro dainas. Dar įdomiau, kad šiame koncerte pasirodė ne tik mišrus abiejų chorų sąstatas, bet ir abiejų chorų atskirai vyrų ir moterų junginiai, kas įnešė labai daug koncertui spalvingumo.

Šalia gausiai dalyvavusių vietos ir apylinkių lietuvių, dar atvyko kviestieji garbės svečiai: Newcastle miesto burmistras ir jo pavaduotojas su poniomis ir eilė kitų svečių. Tuoj po koncerto buvo sveikinimai. Ypač pažymėtina Newcastle miesto burmistro Mr. Purdue kalba, kur jis ypač užakcentavo lietuviškąjį momentą. Jis girdėjęs, kad jau lietuvių vaikai nemoką lietuviškai, kas jo manymu yra didelė nelaimė, nes lietuviai yra sena kultūringa tauta ir savo kultūrines vertybes turinti išlaikyti ir jas perduoti ateinančioms kartoms.

Vaišių metu po koncerto kalbėjo vietos burmistro pavaduotojas, kuris pabrėžė lietuvių tautos pranašumą ir apgailestavo, kad taip lengvai pasiduodama nutautėjimui. Jis pasidžiaugė, kad jam einant atsakingas miesto valdyboje pareigas buvo daug progų susitikti su įvairiomis tautybėmis ir kad lietuvių pasireiškimais ir įnašu tegalima tik pasididžiuoti.

Koncertas buvo tikrai pavyzdingai suorganizuotas ir paliko labai gražų įspūdį visiems jame dalyvavusiems. Tai yra Newcastle lietuvių, ir ypač apylinkės pirmininko ir vietos choro drigento p. S. Žuko pastangos, už ką jam belieka tik nuoširdžiai padėkoti.

MIRĖ

ŽURNALISTAS
HENRIKAS BLAZAS

Žurnalistas Henrikas Blazas, miręs lapkričio 1 d. Brooklyne, buvo Tarptautinės Valstiečių Sąjungos (Žaliojo Internacionalo) mėnesinio biuletenio redaktorius ir tos sąjungos nuolatinis delegacijos narys Pavergtųjų Europos Tautų Seime. Taip pat buvo buvęs (1955 — 61 m.) Vliko sekretorius ir atstovavo Vlike Lietuvos Valstiečių Liaudininkų Sąjungai, į kurią buvo įsijungęs išeivijoj ir kurioj eilę metų buvo vadovybės narys, sekretorius ar vicepirmininkas.

Vliko ir Pavergtųjų Europos Tautų Seimo vardu, jų pirmininkas V. Sidzikauskas nusiuntė vėlionies šeimai užuojautos laišką ir dalyvavo paskutinio su vėlioniu atsisveikinimo vakare. (E)

Vladas Šlaitas

Apie gyvenimą

Visą savo gyvenimą mes iš tikrųjų matome tik dalimis,
kurias rišam į vieną krūvą,
į vieną gyvenimą,
ir kurio tiek pradžia,
tiek pabaiga
pasilieka anapus mūsų,
ir tik po mirties
mes pamatysim viską tikroj šviesoj
arba veidu į veidą,
kaip apaštalas Povilas rašė.

Išgyvenęs ilgus metus,
aš neturiu nieko,
ką galėčiau parodyti.
Nebent galėčiau parodyti raukšlių išvagotą veidą
ir akis,
kurios baisiai išbluko per daugelį metų.
Tik galiu pasidžiaugti,
kad ligi šiol vis nesu prarадęs noro gyventi.
Tik kažkaip vis labiau ir labiau mane šaukia ir traukia vakarai,
kada leidžiasi saulė žemyn į pakalnę.

Muzika Lietuvoje

Lietuvos kompozitorių suvažiavimas spalio gale buvo suorganizuotas originaliai ir įdomiai. Vieši suvažiavimo "posėdžiai" vyko trijuose mestuose — Vilniuj, Kaune ir Panevėžy. Kompozitoriai ten nesakė prakalbų, o "padarė pranešimus" savo naujų kūrinių koncertais.

Nėra žinių, ar jie gaus iš Maskvos leidimą ir lėšų išleisti bent žymesniesiems kūriniams plokštelėse. O tai būtų vienintelis būdas tuos kūrinius pažinti negalėjusiems būti suvažiavimo koncertuose ir neturėsiantiems progos girdėti juos kada nors atliekamus Vilniuj ar Maskvoj. (E)

Lietuviškas koncertas suomiams lapkričo pradžioj buvo perduotas iš Tallino (Estijos), Suomijai skirtoj televizijos programoj. Buvo perduotas iš atskirų dalykų sumontuotas garsinis filmas — koncertas, kuriame dalyvauja Kipras Petrauskas, Antanas Kučingis, V. Daunoras, L. Digrys (vargonai), S. Sondeckio kamerinis orkestras, styginis kvartetas, vaikų choras (Ąžuoliukas), V. Bartusevičiaus ansamblis ir kiti. Filmas sumontuotas taip, kad galima parodyti kiekviena koncerto programos dalis atskirai. Revoliucijos metinių (lapkr. 6-7 proga koncertą rodė ir Vilniaus televizija. (E)

ARTHUR KOESTLER

GALO PRADŽIA

(Ištrauka iš knygos "Darkness at Noon" lietuviškai išleista vardu "Nulis ir begalybė")

Vienuoliktą valandą ryto jį išsivedė. Iš sargo išraiškos jis suprato, kur jie eis. Jis ėjo paskui sargą su abejingu ramumu, kuris jį apnikdavo pavojaus valandomis.

Jie ėjo tuo pačiu keliu, kaip kad prieš tris dienas eidami pas gydytoją. Iš naujo cementinės durys triukšmingai atsivėrė ir vėl užsidarė; keistas dalykas, pagalvojo Rubašovas: kaip greit priprantama prie aplinkos. Rodės, lyg jis šiuo tvankiu kalėjimo oru kvėpavo jau daug metų.

Jie praėjo kirpyklą ir uždaras gydytojo duris, prie kurių stovėjo mieguisto sargybinio prižiūrimi trys kailniai.

Toliau Rubašovui atsivėrė nepažįstamas pasaulis. Sraigtiniais laiptais jie nusileido žemyn. Kas buvo apačioje? Sandėliai? Drausmės kameros? Su dideliu smalsumu Rubašovas stengėsi atspėti. Laiptai jam nežadėjo nieko gero.

Jie pateko į siaurą, belangį kiemą. Tai buvo lyg šulinys, virš kurio matėsi skiautelė dangaus. Kitoje pusėje ėjo šviesesni koridoriai ir durys buvo dažyto medžio su variniais užraktais. Pro šalį šmaikščiojo tarnautojai, už vienų durų girdėjosi radio, o už kitų rašomoji mašinėlė. Jie atsidūrė administraciniame skyriuje.

Koridoriaus gale prie paskutiniųjų durų sustojus, sargas pasibeldė. Viduje kažkas kalbėjosi telefonu. "Palaukite valandėlę", girdėjosi balsas, kantriai kalbąs į ragelį: "Taip, taip" ir "aišku". Rubašovui balsas pasirodė pažįstamas, tik niekaip negalėjo prisiminti, kieno. Pagaliau pasigirdo "prašau", ir sargas atidarė duris, įsileisdamas Rubašovą. Šisai viduje pastebėjo stalą, už kurio sėdėjo jo senas studijų ir kovų draugas Ivanovas. Šypsodamasis jis pasižiūrėjo ir padėjo ragelį į vietą.

— Ir ko nepasitaiko, — tarė Ivanovas.

Rubašovas stovėjo prie durų.

— Maloni staigmena, — pastebėjo jis sausai.

— Sėskitės, — paprašė mandagiai Ivanovas atsistodamas. Jis buvo puse galvos už Rubašovą augštesnis. Ivanovas žiūrėjo šypsodamasis. Abu susėdo priešais vienas antrą ir keletą sekundžių tylėdami žiūrėjo. Ivanovo šypsny matėsi švelnumas. Rubašovo žvilgsnis nuklydo į pastalę ir užkiudė Ivanovo dešinę koją.

— O, vaikščiot galiu, — pasigyrė Ivanovas. — Dirbtinė koja su automatiniais iš nerūdyjančio plieno sąnariais. Aš plaukioju, joju, važinėju automobiliu ir šoku. Nori cigaretę?

Jis pakišo Rubašovui savo medinį portsigarą.

Rubašovas žiūrėjo į cigaretes, prisimindamas savo pirmąjį vizitą karo ligoninėje po Ivanovo kojos amputacijos. Ivanovas paprašė jį nuodų, ir Rubašovas, diskutuodamas su juo visą popietį, ar žmogus turi teisės nusižūdyti, paprašė jį apsigalvoti, tačiau dar tą patį vakarą jis buvo perkeltas į kitą fronto sektorių. Daug metų praėjo, kol jis Ivanovą vėl susitiko. Jis pažvelgė į cigaretes. Jos buvo rankų darbo ir padarytos iš amerikoniško tabako.

— Siūlai tu iš oficialaus mandagumo ar iš vaišingumo? — paklausė Rubašovas. — Antruoju atveju aš neimčiau. Juk žinai tvarką.

— Nekvailiok, — pasakė Ivanovas.

— Nesvarbu atsakė Rubašovas, užsidegdamas cigaretę. Jis dūmus giliai įkvėpė, stengdamasis neišsiduoti, koks didelis jam yra malonumas.

— Kaip su tavo reumatizmu petyje? — pasiteiravo jis.

— Ačiū,gerai, — atsakė Ivanovas. — O tavo nudegimas?

Jis šyptelėjo, rodydamas pirštu į kairę Rubašovo ranką, ant kurios tarp melsvų gyslų, kur prieš tris dienas degė cigaretės žarija, buvo monetos dydžio žaizda. Abu valandėlę žiūrėjo į Rubašovo ranką, gulinčią ant kelių. "Iš kur jis žino? klausė savęs Rubašovas. Esu sekamas". Jis papykęs išpūtė dūmą ir nuoruką numetė.

— Iš savo pusės siūlau baigti oficialų mandagumą — pratarė jis.

— Nedaryk komedijų.

— Mano supratimu, jūs patys išdarinėjate komedijas. Katras iš mudviejų vienas antrą sučiupome? Tu ar aš?

— Aišku, mes tave suėmėme, — atsakė Ivanovas. Jis užgesino cigaretę ir pasiėmė naują, drauge pasiūlydamas ir Rubašovui.

— Po velnių, tu prisimeni nuodų aferą? — paklausė Ivanovas ir pasilenkęs papūtė dūmus Rubašovui į veidą.

— Nenorėčiau, kad tave sušaudytų, — kalbėjo jis pamažu. — Tegu tave velniai, — pasakė jis šypsodamasis.

— Malonu iš tavo pusės, — tarė Rubašovas. — Bet kokia teise jūs norite mane sušaudyti?

Keletą sekundžių Ivanovas tylėjo. Rūkydamas jis šį tą ant sugeriamo popieriaus piešinėjo, lyg ieškotų žodžio.

— Klausyk, Rubašovai, — tarė jis pagaliau. — Į vieną dalyką norėčiau atkreipti dėmesį. Tu keletą kartų paminėjai "jūs" ir "jūs kiti", pabrėždamas Partiją ir Valdžią kaip priešingybę "aš", t. y. N. S. Rubašovui. Žinoma, viešumai reikėtų bylos legalaus teisėtumo. To, manau, turėtų užtekti.

Rubašovas staiga pasuko galvą. Vienu momentu atrodė, lyg Ivanovas būtų užgavęs kamertoną, į kurį spontaniškai atsiliepė jo protas. Visa tai, dėl ko jis keturiasdešimt metų kovojo ir kuo didžiavosi, dabar užliejo netikėta banga. Individas buvo niekas, o Partija viskas; atitrūkusi nuo medžio šaka turi džiūti... Rubašovas patrynė savo akinius į rankovę. Ivanovas, atsirėmęs į kėdės atlošą, rūkė ir nebesišypsojo. Staigo Rubašovo žvilgsnį patraukė sienoje šviesus ketvirtainis. Instiktyviai jis žinojo, kad čia turėjo kaboti barzduotais veidais ir numeruotom galvom fotografija. Nekeisdamas savo išraiškos Ivanovas sekė jo žvilgsnį.

— Tavo argumentacija yra truputį anachroniška, — tarė Rubašovas. — Tu teisingai pastebėjai, mes visada vartojame daugiskaitą "mes" ir kur galima vengėme vienaskaitos pirmojo asmens. Aš net atpratau taip kalbėti, o tu toks išlikai. Bet ką tai reiškia "mes", kuriuo vardu šiandie tu kalbi? Reikia tai apibrėžti. Štai kas yra.

— Kaip tik ir aš tokios nuomonės, — tarė Ivanovas. — Malonu, kad mes taip greit priėjome prie reikalo. Vadinasi, tu esi įsitikinęs, kad "mes", t. y. Partija, Valdžia ir masės, stovinčios už jų, jau nereprezentuoja Revoliucijos interesų.

— Nemaišykime čia masių, — atsakė Rubašovas.

— Nuo kada tu niekini liaudį? — paklausė Ivanovas.

— Argi tai vėl koks pranešimas su gramatiniais vienaskaitos pirmojo asmens naudai pakaitais?

Jis pasilenkė prie stalo. Dabar jo galva užstojo šviesią dėmę ant sienos, ir šiuo momentu Rubašovo dvasioje pasivaideno scena muziejuje, kur Ričardo galva trukdė jam matyti Pieta rankas. Tuo pačiu metu skaudus dūris pervėrė jo žandą, kaktą ir ausį. Sekundę jis sėdėjo užsimerkęs.

"Dabar aš jau moku", pagalvojo jis ir staiga išsigando, ar balsu neprasitaręs.

— Ką tu nori pasakyti? — paklausė Ivanovas. Rubašovas jo balsą išgirdo prie pat ausies.

Skausmas praėjo. Tyla ir ramybė užviešpatavo jo dvasioje.

— Nemaišykime čionai masių. Jūs nieko apie jas neišmanote. Ir, aišku, nė aš. Neseniai, kai dar egzistavo didysis "mes", mes jį supratome taip, kaip niekas dar nebuvo supratęs. Mes pasinėrėme į masių gelmes ir operavome pačios istorijos priminėmis priemonėmis...

Nesiklausęs jis pasiėmė vieną cigaretę. Ivanovas pasilenkdamas jam uždegė.

— Tada mes buvome vadinami Liaudies Partija. Kas iš kitų mokėjo Istoriją? Kiti ją suprato, kaip laiko raukšles, menkus debesis ir bangavimą. Negalėdami suprasti, jie stebėjosi paviršiaus kintančiomis formomis. Mes gi buvome pasinėrę į pačias gelmes, anoniminėse ir amorfinėse masėse, kurios visais laikais sudarė istorijos pagrindą. Mes pirmieji atidengėme dėsnus, kurie apsprendžia sąjūdžius — jos pasyvaus pasipriešinimo dėsnius, dėsnius lėtos, molekulinės struktūros kaitos ir staigių prasiveržimų. Tai buvo mūsų doktrinos didybė. Jakobinai buvo moralistai, mes gi — empirikai. Mes pasinėrėme į patį istorijos purvą ir ten atkasėme jos dėsnius. Daug daugiau pažinojome humaniškumą, negu kas kitas; štai kur Revoliucijos pasisekimo pagrindas. O dabar jūs viską iškėlėte į paviršių...

Ivanovas sėdėjo ištiesęs kojas ir rašinėjo ant stalo.

(Bus daugiau)

Kariuomenės šventė

(Atkelta iš psl. 2)

Taigi, kapituliavęs Lietuvos karys, ne dėl savo kaltės, nes niekas jo neatsiklausė, atrodo, turėjo būti morališkai visiškai sužlugęs, kritęs savo dvasioje. Tačiau tenka pripažinti, jog ir po šios baisios katastrofos mūsų kariai dvasioje nekapituliavo ir priešui nepasidavė. Priėmę savo vyriausybės sprendimą kaip likiminę nelemtį, jie ryžtingai vykdė ir tebevykdo pasipriešinimą tomis priemonėmis, kurios jiems dar liko. Tėvynėje jie kovėsi partizanų eilėse, dabar vykdo pasyvią rezistenciją. Tremtyje, gi jie kovoja organizacinėmis priemonėmis ir spauda.

Lietuviai kariai veteranai tai likę gyvi Lietuvos karinės idėjos sargai. Šią gyvenimo ir likimo jiems pavestą prievolę jie privalo suprasti ir, nori ar nenori, privalo vykdyti.

Mano supratimu šita mums buvusiems kariams tekusi karinės idėjos išlaikymo prievolė lyg ir dalijama į tris dalis:

1. Pirmoji ir pagrindinė, tai tėvynės meilės — patriotizmo skleidimas, ypač jaunimo tarpe. Nes patriotizmas tai tautinės vienybės, jėgos ir gerovės pagrindinis šaltinis. Lietuvos kariuomenė, be savo tiesioginės paskirties Tėvynėje atliko milžinišką patriotinio auklėjimo darbą. Ji tęsė iš vaiko išaugusio žaliūko, jau šeimoje pradėtą tėvynės meilės ugdymą. Kas gi tremtyje šį darbą tęs? Štai, čia buvusiems kariams yra plačiausia dirva, einant į lietuvių jaunimo organizacijas ir joms talkininkaujant patriotizmo ugdyme.

2. Antroji mūsų pareigos dalis yra mokytis ir tobulinti savo turimas karines žinias, sekti karinių mokslų eigą ir pasaulio karybos vystymasi, kad nebūtume šioje srityje atsilikėliai. Turime aiškinti karinius klausimus patys ir kelti juos spaudoje, kad ir platesnioji visuomenė nusimanytų apie juos. Tam tikslui ypatingai tarnauja kario žurnalas, kurio išlaikymas yra ne vien buv. karių prievolė, tai yra visų patriotų ir valstybininkų reikalas. Kiek būtų Nepriklausomybės kovos lengvesnės buvę jei Lietuva būtų turėjusi daugiau kariškai apmokytų, bent karinius dalykus suprantančių ir juose susivokiančių vyrų. Nepaslaptis, jog mūsų karinių istorikų tarpe yra manančių, kad Vilniaus netekimas, ne tiek buvo mūsų silpnumo, kiek karinio neišmanymo padarinys. Prisiminkime tik pirmąją mūsų vyriausybę, kuri net manė jog Lietuvai nereikės iš viso kariuomenės, nes mes juk nieko pulti nesiruošiame, mes norime tik ramiai laisvi gyventi. Mėnesio ar dviejų pavėlavimas pradėti organizuoti savo ginklo jėgą, tokioms pacifistinėms nuotaikoms vyriausybėje vyraujant, be abejo, lemiamai atsiliepė į Nepriklausomybės kovų rezultatus.

Tačiau, kągi mes galime norėti iš jaunos tik gimstančios valstybės dar nepatyrusių valstybininkų? Panašios taikingos nuotaikos viešpatavo ir Amerikos pirmomis valstybės kūrimosi dienomis. Kai pirmasis Kongresas susirinko tvirtinti konstitucijos, vienas iš tokių pacifistų pareikalavo įtraukti į Amerikos konstituciją straipsnį, kad Amerika niekados negalėtų turėti daugiau kariuomenės kaip šešis pėst. pulkus. Mat bijota militaristinės įtakos. Padėtį išgelbėjo gen. Vašingtonas, pasiūlęs, kad greta šito straipsnio į konstituciją turėtų būti įtrauktas ir kitas straipsnis, kuriuo būtų draudžiama bet kuriam būsimam Amerikos priešui pulti J. Valstybes su daugiau kaip trimis pėst. pulkais.

Prie šios antrosios mūsų prievolės dalies priklauso ir Lietuvos karinės studijos. Ypač svarbu yra pažinti mūsų karinę istoriją, tą neišsemiamą šaltinį lietuviškai taktikai ir, strategijai pažinti ir suprasti. Gal tuo būdu, pagaliau, pavyks išaiškinti tą dar vis neišaiškintą ir neišspręstą istorinės Lietuvos karinės doktrinos klausimą. Išaiškinti kokiu gi būdu, kokią strategiją ir kokią taktiką Lietuvos kariai vartojo iškeldami Lietuvą į galingųjų tarpą. Tai būtų lyg to išminties akmens atradimas ar amžinos jaunystės šaltinio suradimas, nes per ją mes galėtume išsiaiškinti mūsų Tautos ir valstybės didybės ir menkystės priežastis ir tuo nušviesti kelią mūsų valstybininkams ateičiai.

Trečioji ir paskutinė mūsų prievolės dalis tai Lietuvos karinių tradicijų palaikymas ir jų ugdymas. Mes privalome telkti mūs tautines, valstybines ir karines relikvijas į muzėjus, rinkinius ir į archyvus, kad jie būtų visiems prieinami. Privalome kurti ir skatinti kurti patriotinius karinius ir istorinius veikalus ir kūrinius. Deja, kai esame kovoje už tautos laisvę tai šūkis "menas menui" turi būti pakeistas "menas tautos laisvei". Viskas turi būti daroma ir vykdoma ne tiek dabarčiai, kiek ateičiai, kaip kapitalas būsimai lemiamai kovai už tą mūsų, taip trokštamą, laisvę, nes:

"Laisvė grįš kada nesitikėsime"
guodėsi dainoje Lietuvos partizanas.

Taigi, visos mūsų pastangos turi būti vieningos ir telkiamos viena kryptimi ir vienam tik tikslui: Nepriklausomai Lietuvai. Kol mes išeiviai ir tremtiniai išliksime vieningi, o ypač kovingi, tol viltis, kad tauta išsilaisvins, švies. Švies ji ypač mūsų tautiečiams už Geležinės Uždangos. O kad mes esame kovingi tuo tiki lietuviai tėvynėje.

Pagaliau, jei mes save laikome lietuviais tremtiniais tai tik todėl, kad tikime jog būsime dar reikalingi Lietuvai, jei ne mes, tai mūsų jaunoji karta.

Lietuvos laisvės kovų dainos žodžiai dar ir dabar tebeaidi tėvynėje:

"Tikėk ateis laikai kitoki,
Iš naujo kelsis Lietuva..."

Z. Raulinaitis,
New Yorkas, U.S.A.

MARINA IR LAURIE COX'AI

NAUJOJ VAISTINĖJ

PENDLE HILL PHARMACY

136 PENDLE WAY, PENDLE HILL

(trečia stotis už Parramattos)

Šalia didžiulio vaistų pasirinkimo čia rasite ir specialias dovanas Kalėdoms: foto aparatai ir kiti foto reikmenys, parfumerija, vaikams žaislai, ir daugybė kitokių prekių.

Duodama išsimokėjimui, lietuviams teikiame nuolaidą. Gyvendami vietoje pasitarnaujame ir po darbo valandų, šeštadieniais po pietų ir sekmadieniais.

Telefonas: 631 3688.

Visi mielai laukiami ir ypač prieš Kalėdas!

MARINA IR LAURIE COX'AI

Nuotykiai New Yorke

RAŠO I. TAUNYS

Londoną apleidau Qantas lėktuvu, kuris vadinosi "Adelaide", kuris skrido su keliais nusileidimais tiesiog į Sydney, bet aš sustojau New Yorke.

Čia buvau numatęs apsistoti pas savanorį kūrėją majorą Leoną Verbicką. Tikėjausi jį lengvai susirasti, bet mano kelionė iki jo namų tikrai verta Homero plunksnos.

Iš aerodromo autobusu atvykau netoli Jungtinių Tautų būstinės. Lijo, ir joks taksi nesutiko manęs toliau vėžinti, būtent į Brooklyną. Tada kreipiausi į informacijos biurą, kaip man pasiekti norimą vietą viešosiomis susisiekimo priemonėmis. Aptarnautas buvau mandagiai ir gana greitai, bet jo nurodymais naudotis buvo beveik neįmanoma. Įlipau autobusan, padaviau dolerį ir gavęs grąžos ramiai atsisėdau. Tačiau tuoj šoferis mane užsipuolė, kad nesu sumokėjęs už kelionę. Ir niekaip negalėjau suprasti, kas čia atsitiko. Visi autobuse pradėjo aiškinti, kad šoferis iš manęs nieko nepaėmęs, o tik dolerį iškeitęs smulkiais, kad aš 15 centų įmesčiau į šalia šoferio esančią dėžutę. Įmečiau tuos 15 centų ir maniau, kad jau viskas. Bet kur tau. Tiesa, autobusą apleidau ten, kur reikia, bet niekaip nesurandu įėjimo į požeminę stotį. Su dideliu vargu susiradau. Įėjęs įmokėjau, gavau grąžos, bet ir vėl skandalas — niekaip negaliu patekti į reikiamą peroną. Mat, reikėjo įsprausti į specialų plyšelį pinigėlį, vadinamą "token", kad atsidarytų užtvara praėjimui. Žinoma, to aš nežinojau, ir tą "token" palaikęs už grąžą ramiai nuleidau piniginėn. Vis tik susiradęs lyg ir besisukančias duris šiaip taip prasiskverbiau ir patekau reikiamon pusėn, kur nelaimingai užlipau milžiniškam negrui ant plaštakos. Bijodamas prarasti gyvybę atsiprašinėjau mandagiausiai kaip įmanydamas, bet jis ne tik kad nepyko, bet net šypsodamasis susidomėjo, kaip aš galėjęs tą daiktą, kurias aš palaikiau praėjimu, pasukti, kada jis iš viso nepasukamas! Žinoma, to ir aš negalėjau jam paaiškinti. Atsisveikinęs su tuo negru spaudžiu į traukinį, kad dar suspėčiau pasiekti prieš saulėlydį savo bičiulius. Išlydėdami iš Londono draugai mane ramino, jog New Yorko požeminiame nesą jau taip baisu, nes saulei nusileidus iki vidurnakčio požeminiais traukiniais važinėjančių keleivių tik vieną iš šimto užmuša, ir tai daugiausia ne amerikietį, bet iš kitur atvykusį...

Šitos londoniškių "paguodos" gal iš viso nebūčiau prisiminęs, jei to nebūtų priminusi pati požeminio išvaizda. Kažkas nežemiškai pasibaisėtino: nešvaru, siaubingai klaiku, lyg tai viskas būtų buvę statyta pagal paties Liuciferio planus. Nei aš pats galėjau susigaudyti, kur reikia laukti reikiamo traukinio nei klausiamieji, nors ir mandagūs, nes kaip susitarę viens kitam prieštaravo. Susidarė įspūdis, kad net man pačiam norėjosi be jokios priežasties ką nors užmušti, jei ne galimybė, kad pats greičiau gali būti patiestas. Graužiausi pirštus, koks velnias ir atnešė mane į tą Ameriką. Net karšta pasidarė. Taip ir vaidenosi, lyg jaustumei už savęs sunkų kvėpavimą šėtono, nusižiūrėjusio mano dūšelę.

Pagaliau pavyko atsitiktinai susirasti mandagų tamsiaodį, kuris kaip tik vyko ta pačia kryptimi, kaip ir aš. Jis užtikrino, kad aš turėsiąs išlipti viena stotim toliau jau jam išsėdus. Pasirodo, jis buvo teisus.

Išlipus vėl klausimas: į kurią pusę eiti. Nereikėtų rūpintis, jei čia nebūtų Amerika. Mat, bevažiuojant požeminiu besikalbant su šalia sėdinčiuoju paaiškėjo, kad važiavimas požeminiu saulei nusileidus jau nesąs toks pavojingas, nes kiekvieną traukinį lydi ir stotyse budi policininkai. Tačiau atsiradęs naujas pavojus naktį būti užmuštam jau apleidus stotį! Laimei, atsirado žmogus, kuris pasisiūlė mane palydėti.

Pasiekus p. p. Verbickus nervai

(Pabaiga psl. 6)

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame giminėms, draugams ir pažįstamiems, lankiusiems ligoninėje mano vyrą, tėvą, uošvį ir senelį

a.a. DR. VLADĄ IVINSKĮ,

jam mirus, guodusiems bei užjautusiems žodžiu, raštu ir asmeniškai skaudžioje liūdesio valandoje.

Dėkojame paskutinį patarnavimą suteikusiam kun. P. Martuzui ir visiems, dalyvavusiems koplyčioje, pamaldų metu vargonavusiam muz. K. Kavaliauskui, "Libera giedojusiam p. J. Gaižauskui, visiems, taip gausiai palydėjusiems į kapus ir sudėjusiems daugybę gėlių ir vainikų ir visiems kitiems, prisidėjusiems prie paskutinio patarnavimo velioniui a.a. Dr. Vladui Ivinskiui.

Taip pat dėkojame ir iš toliau atvykusiems velionio artimiesiems ir siuntusiems užuojautų telegramas iš užjūrių, "Mūsų Pastogės" ir "Tėviškės Aidų" Redakcijoms, talpinusioms žinias apie ligą ir mirtį.

Dėkingi esame jo kolegoms bei jų šeimoms ne tik raminusiems liūdesio valandoje bet ir teikusiems visokeriopą pagalbą. Už viską visiems nuoširdus ačiū.

Julija Ivinskienė
Danutė ir Juozas Daubarai
Nemira ir Viktoras Šliteriai

GERIAUSIA DOVANA

ŠVENTĖMS — LIETUVIŠKA KNYGA

Sydnėjaus Lietuvių Spaudos Centre dabartiniu metu galima įsigyti šių knygų ir plokštelių:

Br. Kviklys, MŪSŲ LIETUVA I ir II t. po	£ 4.12.0
A. Merkelis, ANTANAS SMETONA	£ 5,12.6
Spalis, TARP DANGAUS IR ŽEMĖS	£ 0. 9.0
M. Vaitkus, ŠIAURĖS ŽVAIGŽDĖ	£ 0.18.0
LITHUANIA SELF-TAUGHT	£ 0.11.3
LĖK, SAKALĖLI	£ 0.12.0
M. Daukša, PRAKALBA	£ 0. 9.0
Grinius, MANO VIEŠNAGĖ AMERIKOJE	£ 0. 3.0
V. Rastenis, RETENYBĖ	£ 0. 2.0
BLEZDINGĖLĖS PRIE TORENSO	£ 0.18.0
Jalusic, CEZARIS 3 tomai po 18 šil.	£ 2.14.0
Daubaras, NERAMU BUVO LAISVĖS ALĖJOJE	£ 0. 9.0
Dan Kuraitis, MAGIŠKUOJU KILIMU Į VILNIŲ	£ 1. 7.0
M. Vaitkus, SU MINIJA Į BALTIJĄ	£ 0.12.0
A. Šapoka, SENASIS VILNIUS	£ 2. 5.0
Skipitis, NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ STATANT	£ 2. 5.0
MEDINIS ARKLYS	£ 0.12.0
P. Andriušis, ANOJ PUSĖJ EŽERO	£ 0.13.6
Ig. Šeinius, VYSKUPAS ir VELNIAS	£ 1. 7.0
A. Norimas, NAUJAS VEIDAS	£ 1. 2.0
Čižiūnas, TAUTINIS AUKLĖJIMAS ŠEIMOJE	£ 0.13.6
Fr. Mauriac, GIMDYTOJA	£ 0.15.0
Petrutis, KAIP JIE MUS SUŠAUDĖ	£ 0.17.0
Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I dalis	£ 0.12.0
ANGLŲ — LIETUVIŲ KALBŲ ŽODYNAS	£ 2.14.0
LIETUVIŲ-ANGLŲ KALBŲ ŽODYNAS	£ 2. 5.0
V. Ramonas, CROSSES (angliškai)	£ 1.16.0
B. Sruoga, ŽEMAITIS NEPRAŽUS	£ 1. 2.6
V. Krėvė, RYTŲ PASAKOS	£ 1. 2.6
GULBĖ KARALIAUS PATI	£ 0.11.3
Minelga, LABAS RYTAS VOVERE	£ 1. 2.6
GRIMŲ PASAKOS	£ 1. 7.0
NAMŲ RUOŠA	£ 0. 5.0
Biržiška, ALEKSANDRYNAS 1 ir II dalis po	£ 2.10.0
Gogolis, MIRUSIOS SIELOS	£ 1. 9.6
N.E. Suduvis, VIENŲ VIENI	£ 1.16.0
Pirandelo, PIRMOJI NAKTIS	£ 0.13.0
Lagarkvist, BARABAS	£ 1. 2.6
K. Almėnas, UPĖ Į RYTUS — UPĖ Į ŠIAURĘ, I ir II t. po	£ 1. 7.0
G. d. Maupassant, KAROLIAI	£ 1. 2.6
Savasis, KOVA PRIEŠ DIEVĄ LIETUVOJE	£ 0. 9.0
LIETUVOS ŽEMĖLAPIS	£ 1.11.6
Dr. N.E. Suduvis, ALLEIN GANZ ALLEIN	£ 0.15.0
M. Katiliškis, UŽUOVĖJA	£ 1.11.6
VANAGAITIS	£ 0.18.0
BALUTIS	£ 0.18.0
A. Kutkus, DAILININKO DALIA	£ 0.18.0
Daubaras, UŽDANGAI NUSILEIDUS	£ 0. 9.0
Spalis, ANGELAI IR NUODĖMĖS	£ 0. 9.0
A. Tulis, TŪZŲ KLUBAS	£ 1. 7.0
A. Vienuolis, KRYŽKELĖS	£ 0.10.0
Dr. Matulionis, NAGEVIČIUS	£ 2.14.0
Vl. Mingela, Kun. A. MILUKAS	£ 2.14.0
K. Žukas, ŽVILGSNIS Į PRAEITĮ	£ 2. 5.0
A. Neverauskas, PAJŪRIAIS, PAMARIAIS	£ 2. 5.0
S. Salminen, KATRYNA	£ 2. 5.0
B. Sruoga, MILŽINO PAUNKSMĖ	£ 1. 2.6
J. Girnius, ŽMOGUS BE DIEVO	£ 2.10.0
KON — TIKI	£ 1.13.9
SKAUTYBĖ LIETUVAITEI	£ 1. 2.6
AUSTRALIJOS LIET. BENDRUOMENĖS METRAŠTIS	
kietais viršeliais	£ 3. 0.0
minkštais viršeliais	£ 2.10.0
A. Skirka, KUR BĖGA ŠEŠUPĖ	£ 0.15.0
P. Andriušis, ROJAUS VARTAI	£ 0.10.0
A. Škėma, BALTOJI DROBULĖ	£ 0.10.0
TREMTIES METAI	£ 1. 0.0
Maironis, PAVASARIO BALSAI	£ 0.12.0
B. Brazdžionis, SVETIMI KALNAI	£ 0. 6.0
Šileris, DRAMOS	£ 0.12.0
Turgenevas, TĖVAI IR VAIKAI	£ 0.15.0
METMENYS — Jaunosios kartos kultūros žurnalas	£ 0.12.0

PLOKŠTELĖS:

V. Stankus, ROŽĖS IR TYLŪS VAKARAI	£ 2.10.0
V. Stankus, AR PAMENI	£ 2.12.0
V. Stankus, SUTEMŲ GARSAI	£ 2.12.6
VARPAS — Toronto choro plokštelė	£ 2.17.0
F. Strolia, LITHUANIAN SONGS	£ 2.12.6
D. Oldham, Čiurlionio ir Jakubėno kūriniai	£ 1.15.0
INTERNATIONAL CHOIR CONCERT W-G.	£ 1.15.0
LITHUANIAN SONGS AND DANCES	£ 2.17.0
PAVERGTOS LIETUVOS MUZIKA	£ 2.17.0
A. ŠABANIAUSKAS	£ 2.17.0
MYLĖSI LIETUVĄ IŠ TOLO	£ 2.12.6
ALICE STEPHENS SINGERS	£ 2.17.0
Vaznelis, DAINŲ IR ARIJŲ RINKINYS	£ 2.17.0
SUK, SUK, RATELĮ	£ 2.12.6
SONGS AND DANCES OF LITHUANIA	£ 2.12.6
LIETUVOS KANKLĖS	£ 2.12.6

Spaudos entras veikia kiekvieną sekmadienį prieš ir po pamaldų Lietuvių Klubo patalpose 39 Church St. Lidcombe, tel. 649 8879. Taip pat priimama laikraščių prenumerata.

P. Alekna, vedėjas

Žinios

NUTEISTI KETURI LIETUVIAI

Gautomis žiniomis iš Maskvos, ten nuteisti mirties bausme keturi lietuviai už antibolševikinę veiklą praeito karo metu. Visi keturi nuteisti už akių, nes jie gyvena laisvajame pasaulyje, vienas iš jų ir Australijoje.

LIETUVIŲ KOPLYČIOS STATYBAI SAO PAULO MIESTE BRAZILIJOJE

Aukojo:

O. Gerdvilienė Naujoje Zelandijoje — £62.10; X. Geelonge — £10; A. Nekrašius iš Marulan — £5; S. Šaulys Adelaidėje — £2 ir A. Pareigis Brisbanėje — £2.

Ligšiol iš viso suaukota: £234.0.0

Visiems mieliems aukotojams nuoširdžiai dėkoja Tėvai jezuitai Brazilijoje. Aukas ir toliau maloniai prašoma siųsti įgaliotiniui: S. Gaidelis, 264 Miller Street, North Sydney, NSW.

VANDENYNAI

PARUOŠĖ VERUS

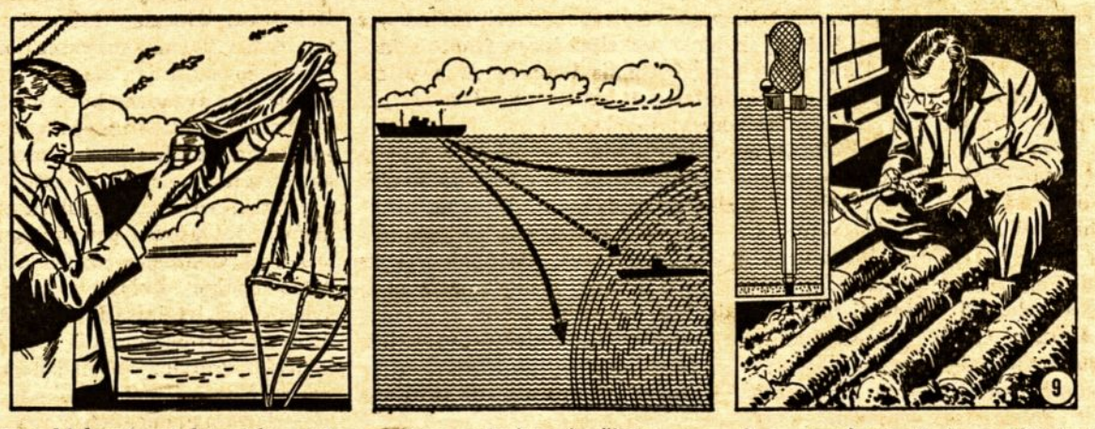

Jūrų biologai nuolat seka gelmių gyvenimą. Jeigu, sakysim. Peru pakraščiuose šaltoje Humboldt srovėje nors keliais laipsniais temperatūra pakyla, iš tų vietų žuvys dingsta, o jūrų paukščiai miršta tūkstančiais.

Panaudojant povandeninius laivus jūros gelmės pripažintos svarbiu veiksniu ir strategijai, ypač kur šaltuose vandenyse prateka šilta srovė. Pov. laivas gali "pasislėpti" tokioje srovėje, nes dvi srovės nesusimaišo ir tuo pačiu nepasiekia jo elektroniniai spinduliai, pasiųsti iš jų medžiojančio laivo.

Jūros dugnas, kur susikrovę nuosėdų klodai, yra labai iškalbinga istorija. Mokslininkai turi atitinkamus prietaisus pasisemti jūros dugno nuosėdų ir jas tyrinėja darydami išvadas.

SPORTAS

Redaguoja: Antanas Laukaitis
Cheltenham Rd., Croydon, N.S.W. Tel.: UJ 4898

SPORTO NAUJIENOS

MERGAIČIŲ KREPŠINIO VARŽYBOS GEELONGE

Pirmą kartą Geelonge buvo pravestos mergaičių krepšinio varžybos. Anksčiau mūsų mergaitės rėmėjų padedamos kas savaitę visvykdavo rungtynėms į Melbourną.

Į šias varžybas Geelongo Vytis įstatė dvi komandas, kurios finaluose užėmė pirmą ir trečią vietą.

VYTIETĖS VIKTORIJOS VARŽYBOSE

Geellongo Vyties mergaičių krepšinio komanda turėjo garbės atstovauti Geelongą Viktorijos provincijos krepšinio pirmenybėse. Šiame turnyre dalyvavo 19 komandų iš Viktorijos provincijos miestų. Rungtynės vyko lapkričio 13 — 14 d. d. Vytietės pasiekė pusfinalius laimėdamos:

Geelongo Vytis prieš Nhill 20:19; taškai: R. Akenytė 6, A. Andriukonytė 6, D. Skapinskaitė 2 ir V. Vaičekauskaitė 6.

Geelongo Vytis — Maryborough 20:10; taškai: R. Akenytė 9, A. Andriukonytė 5, M. Mayne 2, V. Vaičekauskaitė 4.

Geelongo Vytis — Kondrook 38: 12. Taškus pelnė: R. Akenytė 16, G. Norvydaitė 4, M. Savickaitė 2, D. Skapinskaitė 4 ir V. Vaičekauskaitė 12.

Finaluose vytietės susitiko su stipria "Kerong" komanda ir turėjo nusileisti daug aukštesnėm merginom. Nors šį kartą finalai ir nebuvo laimėti, bet vytietės, patekdamos į finalus, pagarsino ne tik Geelongo, bet ir Vyties vardą visoj Viktorijoj.

K.S.

•

Bėgikai Vilniuje vėl pasirodė esą greitesni už visus sovietinius varžovus. Spalio 24 Vingio parke, Vilniuje, įvykusiose visos Sovietijos profesinių sąjungų ir komjaunimo bėgikų varžybose Lietuvos komanda išsilaikė jau anksčiau užimtoje pirmoje vietoje. F. Karobliené laimėjo aukso medalį, A. Aleksiejūnas ir I. Silantjevaitė — po sidabro, P. Rakštikas — bronzos.

(*E*)

Lietuviai lengvosios atletikos sportininkai, nors ir nesitikėjo, visdėlto pakilo Alma — Atos varžybose iš dešimtos į aštuntą vietą ir parsivežė keturis medalius — du sidabrinius ir du bronzinius. Sidabrinius medalius — antrąsias vietas — laimėjo bėgikai: K. Orentas (5000 m.) ir V. Aleksiejūnas (3000 m.). Bronzinius — trečias vietas — laimėjo diskininkas V. Jaras ir ietininkas B. Burokas. Taip vyrai pagerino moterų pasiektą rezultatą (jos išsilaikė tik turėtoj dešimtoj vietoj), ir sujungus visų taškus, lietuviams teko aštuntoji vieta (308.5 taškų). Estai su 412.5 taškų užėmė šeštą vietą, o latviai, su 452 taškais — penktą.

(*E*)

SPORTAS ADELAIDĖJE

BE PERTRAUKOS

Vyties krepšininkai po žiemos pirmenybių galima sakyti visiškai neturėjo pertraukos. Po finalnių rungtynių tuojaus prasidėjo vasaros turnyras. Kaip kurios komandos jau sužaidė po antras šio turnyro rungtynes. Išskyrus mergaičių pirmą komandą visos kitos žaidžia nepilnais sąstatais. Dėl šiuo metu vykstančių egzaminų, žaidėjai prie geriausų norų priversti apleisti po keletą rungtynių.

Pirmajai Vyties komandai susitikus su Norwood, kad sudarius penketuką reikėjo paimti iš trečios vytiečių komandos jaunį A. Palaitį. Rungtynės prieš Norwood laimėtos 48-33 (26-16). Galima buvo laimėti dar didesniu rezultatu parodžius daugiau komandinio susižaidimo. Taškus komandai laimėjo: R. Daugalis 24, K. Jaunutis 15, V. Levickas 5 ir E Gudelis su A. Palaičiu po 2.

Vyrų komanda, žaidžianti "G" klasėje po pralaimėto pirmo puslaikio gerokai pasispaudus antrame puslaikpje nugalėjo Adult Deaf komandą 39-28 (12-17). Taškai: T. Ford 14, D. Andrew 8, R. Jablonskis 7, G. Andrew 6 ir naujai įsijungęs į Vyties sporto klubą L. Macpanas 4.

Nelaiminga trečioji vyrų komanda turėjo antrą pralaimėjimą be kovos. Šį sykį buvo susirinkęs penketukas, bet stokojant žaidėjų pirmoje komandoje, paėmus A. Palaitį, reikėjo užsirašyti pralaimėjimą. Atrodo, ateityje jau bus pilna komanda ,nes egzaminai eina prie galo.

Jaunių iki 14-kos metų komanda laimėjo 23-22 (19-19) prieš U. Church komandą. Vasaros sezone panaikinus iki 12-kos metų komandą kai kurie žaidėjai perkelti į iki 14-kos metų komandą. Kaip žaidėjų ūgis, taip ir jų žaidimo lygis kyla diena iš dienos. Žaidimo lygį pakelti labai stengiasi kantrus jaunių (iki 14-kos metų) treneris R. Rudzenskas.

— ★ —

Mergaičių pirmoji komanda, dabar žaidžianti aukščiausioje klasėje, nugalėjo Pietų Australijos žiemos pirmenybėse ketvirtą vietą užėmusią South-Adelaide komandą. Nežiūrint, kad priešininkų komandoje žaidė 1965 m. geriausia — medaliu apdovanota žaidėja, Brown, nekreipiant dėmesio į priešininkų didelį ūgį, jos turėjo sudėti ginklus prieš veržlias, kovingas vytietes.

Mūsų merginos rungtynes pradeda truputį nedrąsiai, lyg ir bijosi parodyti, ką pajėgia prieš Pietų Australijos vieną iškiliųjų komandų. Greitai tas nedrąsos slogutis praeina, ir priešininkės pajunta, kad turės sunkią kovą. Žaisdamos prieš aukštaūgių žaidėjų zoną vytietės pirmame puslaikyje nepajėgia išvystyti savo veržlaus greito žaidimo. Nemėginama veržtis galine linija, o perdaug veržiamasi tirštai ginamu centru. Visgi nežiūrint mažų klaidų komanda žaidžia pasigėrėtinai. Puslaikio rezultatas ne mūsų naudai ir labai žemas — 4:8. Po puslaikio vytietės atgauna savo "veidą" ir parodo "nagučius". Priešininkėms nespėjus sugrįžti į zoną po krepšiu, jau greitųjų vytiečių mestas kamuolys iškrenta iš krepšio. Aukštosios priešininkės kad ir labai spaudžiamos mūsų pilno aikštės gynimo, naudodamos savo ūgį, mėgina neatsilikti. Palikus porai sekundžių mūsiškės veda 21-19, visgi paskutiniu momentu priešininkės išlygina 21-21, ir tenka žaidimą pratęst. Per pratęsimą ypatingai pabaigoje vytietės žavėtinai pasirodo ir užtikrintai laimi 29-26 rezultatu. Taškai: N. Vyšniauskaitė 10, V. Jucytė su G. Krivickaite po 6, A. Roocke (Šukytė) 4 ir M. Šiukšterytė 3.

— ★ —

Jaunių mergaičių iki 16-kos metų komanda pirmosiose savo rungtynėse nugalėjo Polonia 22-16. Pirmą sykį šioje komandoje debiutavo jaunos sesutės Staugaitės. Tai jų pirmi žingsniai krepšinyje ir Vyties Klube. Sėkmės jaunoms žaidėjoms! Į šią komandą dar yra galimybių priimti jaunų žaidėjų. Kelios šios komandos jaunės, žaidžia už kitas Vyties mergaičių komandas. Kadangi šiais metais pirmą sykį buvo įsteigta mergaičių ribota amžium komanda, tai ir vyresnėse klasėse žaidžiančios gali žaisti už jaunių komandą. Rungtynių žvaigždė buvo Irena Beinoravičiūtė, sumetusi 15 taškų. R. Marcinkevičiūtė pelnė 5 taškus ir N. Marcinkevičiūtė 2 taškus.

BLOGA PABAIGA

Vyrų tinklinio komanda, gerai pradėjusi prieš sezoninį turnyrą, atsidūrė pusfinaliuose. Eidama be pralaimėjimų šiame dviejų minusų turnyre tinklinio komanda pusfinaliui susitiko su Lion II komanda. Pirmas setas po gana apylygės kovos pradžioje pralaimimas II-15. Antrame sete po gerų pastangų ir gerų smūgiavimų laimima 15-9. Lemiamame sete palūžtama ir tai daugumoje dėl bereikalingo nervavimosi. Teisėjavo blogas teisėjas, leidęs žaidimo eigą trukdyti žiūrovams su savo įvairiomis pastabomis. Visgi, tas neturėjo mūsų tinklininkų išmušti iš pusiausvyros.

Lemiamas setas pralaimėtas 9-15. Turint vieną minusą dar buvo teisė žaisti ir laimėjus patekti į finalus. Susitikta su Y.M.C.A. komanda ir labai nevykusiai pralaimėta 0-2. Setai: 7-15, 3-15. Kad pirmas pralaimėjimas dar pateisinamas, tai antras vertas kritikos.

Laikas Vyties tinklininkams išmokti gerai kamuolį pakelti ir protingai apgalvotai smūgiuoti. Atsimintina, kad dabar pagal naujas taisykles leidžiant perkišti rankas per tinklą blokuojant (statant užtvaras) kamuolys keliamas toliau nuo tinklo ir iš ten smūgiuojamas. Aišku, tai nėra taisyklė, žaisti reikia įvairiai, o nekartoti nevykusių derinių, ypatingai puolime. Silpniems priešo puolėjams užtenka vieno žaidėjo užtvaros. Dviguba ar net triguba užtvara, kaip nors ir labai silpnu smūgiu ją pramušus, baigiasi tašku priešininkui.

Kurioje grupėje žais vyrų tinklinio komanda, dar yra neaišku. Gali būti, kad teks žaisti ir aukščiausioje grupėje.

SPORTIŠKA IŠKYLA

Adelaidėje vasarą labai populiarios gegužynės — piknikai. Čia esant daug organizacijų tai ir gegužynių apstu. Visos jos rengiamos toje pačioje vietoje, tuo pačiu šablonu, dėlto beveik nusibodo. Vyties Klubas pernai metais pamėgino surengti ką nors skirtingo, daugiau pritaikyto jaunimui, įdomesnio, dinamiškesnio. Buvo surengta iškyla į tolimesnę vietovę su įdomia sportine — varžybine programa. Pasisekimas buvo labai didelis; svarbiausia, patiko jaunimui.

Šiais metais tokia iškyla įvyks gruodžio 12 d. Gorge Picnic Grounds. Ten yra plaukimo baseinas, aikštė žaidimams, bus išnuomuotos kelios teniso aikštelės ir pravesta kitokia sportinė programa. Galbūt, bus ir revanšinės futbolo rungtynės. Mergaitės, greičiausia, pademonstruos "softbollą", kai kas net "kriketą". Visi gali, ir yra kviečiami, atsivežti visokio sportiško inventoriaus. Bus pasirūpinta ir vyresniaisias ar tai virvę patempti ar bufetą palaikyti. Valdžios rūpesčiu į šią vietovę išvestas modernus kelias, parodąs Adelaidės apylinkių grožį.

Taigi visi, kas myli gamtą ir jaunimą, gruodžio 12 d. į sportininkų iškylą. Tai bus kaip ir paskutinė šių metų prieš Sporto Šventę vieša Vyties pramoga.

B.N.

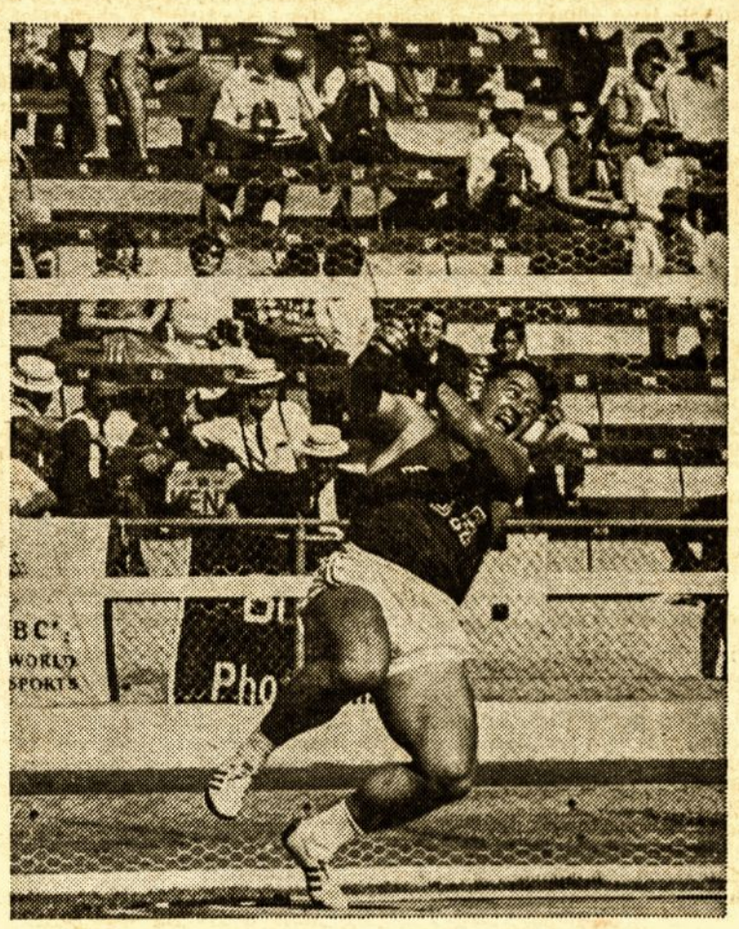

Amerikietis Hal Connolly, kūjo metime pasaulio čempijonas, neseniai pats pagerino savo rezultatus: pasaulinis rekordas yra 231 pėda ir 10 inčų (70.66 m.), o Hal Connolly Kalifornijos varžybose šį rezultatą pagerino nusviesdamas kūjį 232 pėdas ir 1 inčą (70.73 m.). Jo ambicijos yra šį rekordą pratęsti iki 233 pėdų ir 10 inčų.

Stalo tenisas

PASAULIO ČEMPIONO PATARIMAI APIE "PIAUTUS" KAMUOLIUKUS

Man apie 30 metų pavykdavo sėkmingai žaisti aukštos klasės stalo teniso varžybose iš esmės dėl to, kad mokėjau gerai "piauti" kamuoliukus ir taisyklingai priimti varžovo "piautus".

Po to, kai stalo teniso tinklelis buvo nuleistas 1,9 cm. įvyko svarbios permainos, nes tai žymiai palengvino smūgiavimą. Vieninteliu būdu priešintis tam tapo tik stiprus "piovimas". Žaidėjas, kuris nemokėjo stipriai ir tiksliai "piauti", neturėjo kuo atsakyti puolėjui. Tokie žaidėjai paprastai greit dingdavo iš klasifikacinių sąrašų.

Nors "piovimas" yra ginamojo pobūdžio smūgis, jį reikia panaudoti ir puolant. Kalbėdamas apie "piovimą" turiu pridėti: užmirškite apie paprastą ginamąjį smūgį toli nuo stalo, o atkreipkite dėmesį į aštrų smūgį.

Kaip ir atliekant kitus gynybos smūgius, "piaunant" ranka juda iš viršaus į apačią. Pradėdami judesį raketę laikykite kuo aukščiau — pečių arba net galvos aukštyje — ir traukite ją į apačią dideliu kampu stalo plokštumos atžvilgiu. "Piaunantis" raketos smūgis verčia kamuoliuką suktis atgal, — kuo stipriau "piauname", tuo pasukimas efektyvesnis.

Sėkmingo "piovimo" paslaptis slypi riešo judesyje. Nors ranka juda žemyn ir suteikia smūgiui pagrindinę jėgą, tačiau kaip tik riešo judesys užtikrina ypatingą smūgio "aštrumą".

Paprasčiau pasakius: kontakto su kamuoliuku momentu ranka staiga sustoja, kai tuo tarpu riešas tęsia smūgį ir lydi kamuoliuką.

Norėdami, kad "piovimas" būtų kuo efektyvesnis, priimkite kamuoliuką kuo anksčiau. Labai nenaudinga priimti jį žemiau stalo ir beprasmiška "gaudyti" jį prie grindų.

Įvairioms "piovimo" rūšims atlikti keiskite riešo pasukimo greitį ir raketės palenkimo kampą. Tai reikalauja ilgos ir nuolatinės treniruotės, bet šie smūgiai jums gerai tarnaus ir pateisins sunkų darbą, kurį įdėsite juos įsisavindami.

KAIP ATSAKYTI Į "PIAUTUS" KAMUOLIUKUS?

Geriausias būdas — atsakyti taip pat "piautu kamuoliuku. "Piovimui" skiriu labai didelę reikšmę. Niekad neužmiršiu, kaip nusibodo Indijos ir Australijos komandų žaidėjams, kai pirmą kartą pradėjau jiems dėstyti "piovimo piovimą".

Išmokti šį smūgį būtinai reikalinga. Įvaldęs jį ir žinodamas, kaip geriausa naudotis juo, įsitikinsite, kad jis labai naudingas. Gerai "nu piautas" "piautas" kamuoliukas žymiai efektingesnis, negu pirmą kartą "piautas" kamuoliukas, ir yra daug pajėgių žaidėjų, kurie nesugeba nieko padaryti, kai jų pačių "piauti" kamuoliukai grįžta "nupiauti".

Stenkitės "nupiauti" apatinę kamuoliuko dalį, o ne jo užpakalinę dalį, kaip daroma "piaunant" pirmą kartą. Atlikite šį smūgį taip kad raketė patektų po kamuoliuku. Smūgio efektyvumas — didelis raketės palinkimo kampas.

VISAPUSIŠKAS ŽAIDIMAS

Manęs dažnai klausia, koks žaidimas geresnis, efektingesnis — gynyba ar puolimas. Į tai atsakau — nei viena, nei kita — idealus, be abejo, yra visapusiškas žaidimas.

Patarimas puolantiems ir besiginantiems. "Pulti" reiškia daugiau, negu "stipriai smūgiuoti", nes tikra ataka turi būti atlikta meistriškai, su tam tikru tikslu.

Nepulkite taip: pirmas smūgis — silpnas, antras — stipresnis, trečias — dar stipresnis ir t. t., kaip daro daugelis žaidėjų, vadindami tokį būdą "kol nepribaigsi". Būkite pasiruošęs smūgiuoti pirmą tinkamą kamuoliuką bet kuriuo jūsų smūgiu ir negalvokite smūgiuoti sekančio, jei jis grįžta smarkiai "nupiautas".

Puolamasis smūgis beveik visuomet atliekamas rankai judant į viršų.

Daugumai žaidėjų lengviau pulti iš dešinės, negu iš kairės. Vis tik esu tvirtai įsitikinęs, kad jei jūs pasitreniravote žaisti kairiniais smūgiais, jie pasirodo lengvesni ir reikalauja mažiau jėgos, negu smūgiai iš dešinės. Kairinio smūgio judėsiai žymiai trumpesni ir reikalauja mažiau ištvermės.

Smūgiuoti kamuoliuką reikia tuo metu, kai jis pasiekia aukščiausią tašką arba kai jis kyla, bet niekad negalima smūgiuoti besileidžiančio kampoliuko.

Smūgiuodami iš dešinės, iškelkite į priekį kairę koją, kad ji būtų pirma dešinės, kairysis petys turi būti atsuktas į tinklą; tuo metu kairioji koja ir kairysis petys turi būti vename lygyje. Tas pat pasakytina ir apie kairinį smūgį, skirtumas tik tas, kad į priekį iškelta dešinioji koja, kuri stovi pirma kairiosios, o kairysis petys smarkiai atsuktas atgal.

Geriausas ginamasis smūgis — "piautas". Kitas geras ginamasis smūgis — smūgis neleidžiant kamuoliukui atšokti nuo stalo (havolėjus). Raketė užtveria kamuoliukui kelią jam atšokstant nuo stalo. Tai puikus smūgis, ypač kai norima greit grąžinti kamuoliuką ar nėra laiko atsitraukti gynybai.

Vienas geriausių tokio smūgio panaudojimo būdų yra kontrataka virš stalo.

Atliekant smūgį "havolėjumi", niekad nereikia stumti kamuoliuko.

Paprastai pastatykite raketę kamuoliuko kelyje, kad jis atšoktų savo judėjimo greičio dėka.

Vienos gynybos neužtenka. Žaidėjas, pasitikintis vien gynyba, — tik pusė žaidėjo.

PŪKINĖS KALDROS

PLUNKSNINIAI MATRACAI, PAGALVĖS,—LOVOS SKALBINIAI kaip įpilai ir užvalkalai 63" (160 cm.) platumo, galima gauti firmoje

ROSE

38 WASHINGTON STREET, BEXLEY, N.S.W. Phone LW 1220 Rockdale stotis.

SKYRIUS: Flemings Corner Shop, 181 Queen St., St. Marys, N.S.W.

Mūsų atstovas Jus aplankys kiekvienu metu.

Prekės duodamos ir išsimokėjimui. Mes kalbame vokiškai.

FILMAI LIETUVOJE

Jonas Gricius (Augustino Griciaus-Pivošos sūnus), jau pasižymėjęs filmuotojas, yra kinematografijos darbuotojų sąjungos pirmininkas Vilniuje.

Vilniškiai kinematografininkai, kaip savo darbo ataskaitą, šįmet nusiveš į Maskvą tris filmus: Naktis be nakvynės — apie vokiečių sušaudytą komunistą poetą Vytatą Montvilą, Niekas nenori mirti — apie 1945 ir vėlesniais metais Lietuvoj vykusią "klasių kovą", tai yra, apie lietuvių partizanų kovą su rusais ir prisitaikėliais, ir Eglė, žalčių karalienė — spalvinis baleto filmas (E. Balsio muzika, A. Mockaus — V. Grivicko pastatymas).

Tai dvi duoklės politenei propagandai ir vienas rusų toleruojamo lietuviško folklorinio patriotizmo pareiškimas.

J. Gricius apgailestauja, kad rašytojai, po keleto nepasisekimų, atitolę nuo kinematografininkų ir nerašo scnarijų. (Vienas iš tokių nepasisekimų buvo Kalakutai — įfilmavo pats J. Gricius, pagal tėvo A. Griciaus scenarijų). Tą apgailestavimą ryškiai iliustruoja ir filmas Niekas nenori mirti: režisierius A. Žalakevičius ir scenarijų tam filmui pats pasirašė. Šio fakto r J. Griciaus apgailestavimo sugretinimas su filmo pavadinimu skatina manyti, kad niekas iš rašytojų nenori kišti pirštų prie tokių temų.

(E)

PAVELDĖJIMAS

Mokytojas mokinio motinai:

— Man malonu pagirti tamstos sūnų, kuris juo toliau, juo didesnį rodo mokslo troškimą. Įdomu, iš ko jis tuos gabumus bus paveldėjęs?

Motina: Mokslą iš manęs, o troškulį — iš tėvo.

JUOKAI

NĖRA KO RŪPINTIS

Petras Juodelė aplankė vakarop savo kaimyno namus. Jis rado moteriškę, kurios vyras buvo išėjęs. Jiems besikalbant, suskamba telefonas. Nerimaudamas svetys paklausia:

— Pasakyk, su kuo kalbėjot?

— Nieko tokio. Vyras paskambino ir pasakė, jog greitai nesugrįš, nes sakė lošia kortomis su tavim...

GĖLĖ IR DEIMANTAS

— Žinai, Emilija, tas turtuolis, kurį vakar sutikau baliuje, pavadino mane deimantu ir įteikė man gražią gėlę.

— Tai labai gražu iš jo pusės.

— Bet aš nelabai patenkinta.

— Kodėl?

— Aš norėjau, kad jis mane būtų pavadinęs gėle, o įteikęs deimantą...

LIETUVIAI AUSTRALIJOJE

MELBOURNE

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS MELBOURNE

Sekmadienį, lapkričio 21 d. Melbourne buvo iškilmingai paminėta Lietuvos Kariuomenės Šventė.

Minėjimas pradėtas pamaldomis už žuvusius dėl Lietuvos laisvės, kurias atlaikė kun. P. Vaseris, pasakydamas šventei pritaikytą pamokslą. Pamaldose su savo vėliavomis dalyvavo ramovėnai ir visos jaunimo organizacijos. Pamaldų metu giedojo parapijos choras vedamas p. Morkūno, gražiai išpildydamas lietuviškas giesmes už tėvynę.

Iškilmingas minėjimo aktas atliktas didžiojoje parapijos salėje. Minėjimą atidarė ramovėnų pirmininkas p. V. Šalkūnas ir įnešus vėliavas paprašė pagerbti žuvusius karius.

Gerbiant žuvusius p-lė Aldona Butkutė padeklamavo J. Stasaičio "Žuvusiems dėl Tėvynės", o parapijos choras sugiedojo "Kritusiems kariams."

Toliau sekė Alb. Pociaus paskaita: "Lapkričio 23-ji — kovos ženkle." Kalbėtojas kvietė neprarasti tikėjimo į Lietuvos prisikėlimą ir jungtis į bendrą kovą kartu su visų pavergtųjų tautų laisvės kovotojais už nepriklausomybės atstatymą.

Pradedant minėjimą į garbės prezidiumą buvo pakviesti mūsų savanoriai — kūrėjai.

Tenka pastebėti, kad šis minėjimas pasižymėjo labai gausinga menine programa. Su deklamacijomis pasirodė Rasa Vaitiekūnaitė, Pijus Vaičaitis. Poetas Juozas Mikštas, negalėdamas pats atvykti, atsiuntė savo eilėraštį, kurį paskaitė V. Bosikis.

Parapijos Tautinių šokių grupė vadovaujant p. Halinai Statkuvienei pašoko Kepurinę, Suktinį, Kalvelį ir Šustą.

Solistas Paulius Rūtenis padainavo akomp. Danutei Jakubauskaitei solo: "Oi greičiau, greičiau" Šimkaus iš Fausto "Miela šypsena" sesers ir liaudies dainą "Nedėlios rytą", kurią teko kartoti. Vėliau solistas Vincas Zdanavičius padainavo "Anksti rytelį" Gvaizdaičio ir Šuberto "Keliautoją".

Po to abu solistai P. Rūtenis ir V. Zdanavičius akomp. D. Jakubauskaitei atiliko duetu "Atskrend Sakalėlis", "Oi vėjai pučia" ir "Plaukia sau laivelis".

Vyr. Skautės: U. Adamkavičiūtė, R. Kemežytė, N. Mališauskaitė, R. Žiedaitė ir Vingrytė padainavo "Dainuokim Sesės" ir "Tykiai, tykiai Nemunėlis teka". Publikai plojant sesės skautės turėjo savo dainą "Dainuokim Sesės" pakartoti.

Užbaigai pasirodė Dainos Sambūrio vyrų choras, kuris, vadovaujant p. Albertui Čelnai, padainavo Andriulio "Plaukia Nemunėlis" ir Račiūno "Į Kovą".

Minėjimas baigtas Tautos Himnu.

Dalyvis

PERTH

ŽINIOS IŠ PERTHO

Lapkričio 20 d. Perth apylinkės valdybos įgaliotas p. Statkus dalyvavo latvių nepriklausomybės šventės minėjime latvių namuose ir čia lietuvių vardu sveikindamas pasakė gražią kalbą angliškai.

Latvių nepriklausomybės šventės proga Perth lietuviai linki mūsų broliams ištvermės kovoje už savo tautos ir valstybės laisvę ir nepriklausomybės atkūrimą. Lai dzivija Latvija!

*

Pertho ramovėnų valdyba lapkričio 21 d. suruošė Lietuvos kariuomenės šventės minėjimą, kuris pradėtas lietuvių parapijos maldykloje pamaldomis ir kun. Kemešio jautriu dienai skirtu pamokslu. Pamaldose dalyvavo ramovėnai su savo vėliava.

Po pamaldų minėjimas toliau buvo tęsiamas čia pat parapijos salėje. Minėjimą pradėjo valdybos pirmininkas p. Klimaitis trumpu žodžiu, o po jo išsamią paskaitą skaitė p. A. Statkus. — Ateis laikas, kada Lietuvos kariuomenė vėl bus atkurta, — šiais žodžiais p. Statkus baigė savo paskaitą. Kun. Kemėšis savo pamoksle ir A. Statkus savo paskaitoje apibūdino Lietuvos kariuomenės reikšmę atkuriant Lietuvos nepriklausomybę ir per visą Lietuvos nepriklausomybės laikotarpį. Lietuvos kariuomenė nusipelnė amžinos atminties ir pagarbos ne vien už tai, kad jos pastangomis buvo įgyvendintas Vasario 16-sios aktas, bet ir dėl to, kad ji nepriklausomo gyvenimo metu tautiškai ir patriotiškai sąmonino ir auklėjo Lietuvos jaunimą.

Minėjimo meninėje programoje po eilėraštį padeklamavo trys broliukai Baronai ir Jonas Stankevičius, o dvi sesutės Šidlauskaitės padainavo duetu "Išėjo tėvelis.." Ponia Šidlauskienė, atsisveikindama su Pertho lietuvių bendruomene, čia paskutinį kartą pravedė meninę programėlę. Su vaikučiais p. Šidlauskienė išvyksta Melbournan, kur jos vyras jau anksčiau įsikūręs. Laimingo jiems tenai gyvenimo, o mūsų bendruomenei didelis nuostolis. Ponai Šidlauskai buvo aktyvūs visokioje tautinėje veikloje: parengimuose, šventėse, vaidinimuose ir t. t.

Minėjimas baigtas Tautos Himnu. Vakare p. Klimaičio salėje įvyko kuklus pobūvis pagerbiant p. Šidlauskienę ir ją išleidžiant bei atsisveikinant. Praleista keletas valandų jaukioje nuotaikoje.

A. Vembutas

BRISBANE

DVEJOS IŠLEISTUVĖS

Labai trumpame laikotarpy pergyvenome dvejas išleistuves.

Pirmosios buvo linksmos r nuotaikingos ir kupinos vilties po kelerių metų vėl susitikti, o antrosios liūdnos.

Linksmosios išleistuvės įvyko išleidžiant p. Kajetoną Sakalauską Romon, kuris, išgirdęs Viešpaties balsą, pasiryžo tapti kunigu. Ir taip lapkričio 7 d. po kun. S. Gaidelio pamaldų St. Marys bažnyčioje gretimai tos parapijos mokyklos patalpose buvo suruoštos sudėtinės vaišės. Čia sakėme prakalbas, įteikėme išvykstančiam dovanų, paklojome linkėjimų p. K. Sakalauskui, mūsų apylinkės steigėjui ir ilgamečiui pirmininkui, buv. vargo mokyklos mokytojui ir populiariam paskaitininkui.

Lapkričo 10 d. jis pakilo iš Eagle Farm aerodromo. Jo išlydėti susirinko dauguma vietos lietuvių.

Antrosios išleistuvės buvo skaudžios, kai lapkričio 13 d. susirinkome atsisveikinti su a. a. garbingu mūsų tautiečiu savanoriu kūrėju Pranu Bartkum. Jis taip pat dalyvavo p. K. Sakalausko išleistuvėse lapkričio 7 d., o jau sekančią dieną jis buvo atrastas namuose negyvas.

Žemaitijos žemės sūnus a. a. Pranas Bartkus, 66 metų amžiaus, nuolat ilgėjosi savo tėvynės, ten palikusios šeimos ir artimųjų, bet būdamas gyvenimo užgrūdintas ir kantrus niekad neaimanavo ir neprašė svetimųjų pagalbos, nors jau gyveno iš pensijos ir aišku, perpildytos piniginės neturėjo. Gyvas būdamas sąžiningai lankė visus apylinkės rengiamus minėjimus ir pobūvius, buvo ramaus būdo ir draugiškas.

Gedulingas pamaldas atlaikė ir laidotuvių apeigas atliko kun. S. Gaidelis, S. J., pasakydamas atsisveikinant ir atatinkamą pamokslą. Apylinkės vardu atsisveikino apyl. p-kas p. A. Kaciūnas, o mes brisbaniečiai atidavėme velioniui paskutinę pagarbą savo gausiu dalyvavimu laidotuvėse, gėlėm ir vainkais.

Taurusis lietuvi, ant Tavo amžinybės svarstyklių tesudeda Didysis Teisėjas Tavo tėvynės meilės i rtėvų žemei pasiaukojimo dorybes. Ilsėkis ramybėje.

Corindas Povels

*

Š.m. lapkirčio mėn. 14 d. po pamaldų Pietų Brisbane įvyko parapijos visuotinas susirinkimas, kuriame dalyviai išrinko naują komitetą iš trijų asmenų — Rapolą Žiukelį, Juozą Andriulį ir Stasį Mitkų. Kandidate liko Česė Laurinaitienė. Nariai pasiskirstys pareigomis sekančiame posėdyje.

Parapijiečiai nuoširdžiai dėkingi buvusiam veikliam Komitetui už jo pasišventimą, rūpestingumą pareigose ir glaudų bendradarbiavimą su kitomis organizacijomis.

Naujam Komitetui — geriausios sekmės ir dangaus palaimos, vadovaujant toliau Brisbanės lietuviškai šeimai!

Kun. S. Gaidelis S.J.

Pranešimai

DĖMESIO MELBURNIŠKIAMS

Melbourno lietuvių jaunimas rengėsi gegužynei gruodžio 5 d. Morningtone, kur buvo numatyta ir negirdėto masto kova, bet jaunimas, kuris yra šios gegužynės rengėjas, turėjo gegužynę nukelt savaitei vėliau ir pati gegužynė įvyks numatytoje vietoje gruodžio 11 d.

Tad visi kviečiami gruodžio 11 d. į gegužynę p.p. Kęsminų kieme Morningtone. Data pakeista vien dėl to, kad Viktorijos "matric" egzaminai netikėtai buvo atidengti ir profesoriai egzaminų klausimus turėjo parengti iš naujo ir egzaminų datą pakeisti.

STUDENTŲ DĖMESIUI SYDNEJUJE

Gruodžio 5 d. Garry Beach paplūdimyje rengamas bendras "Egzaminų prakaito nuplovimas jūroje". Norintieji visi renkasi tą dieną 10 val. ryto prie Liet. Klubo Lidcombe, iš kur vykstame drauge į pajūrį.

Pavakarėj ten pat bendras laužas ir barbeque. Mokestis — 5 šil. asmeniui maisto išlaidoms.

Kviečiame visus kuo gausiau dalyvauti.

PAMALDOS GEELONGE

Gruodžio 5 d. lietuviams katalikams pamaldos įvyks ne įprastu laiku iš ryto, bet vakare 7 valandą. Jas atlaikys svečias iš Melbourno kun. P. Vaseris. Valandą prieš pamaldas bus klausoma išpažinčių.

PASKAITA CANBERROJE

Gruodžio 5 d. Canberros Liet. Namuose turėjo įvykti Dr. G. Dantos paskaita "Nutukimo pavojus", bet dėl susidariusių aplinkybių ji nukeliama į gruodžio 11 d. Paskata įvyks 2 val. p.p. Visi, ypač suinteresuoti savo sveikata ir susirūpinę savo svoriu, kviečiami skaitlingai dalyvauti. Paskaitą organizuoja Liet. Klubo Valdyba.

NEWCASTLE

PAMALDOS

Sekančios pamaldos Newcastelio ir apylinkės lietuviams bus laikomos gruodžio 5 dieną 9,30 val. iš ryto, šv. Lauryno bažnyčioje, Brodmedove. Išpažinčių bus klausoma nuo 8.30 val. prieš Mišias australiškų pamaldų metu. Kadangi kitos pamaldos Newcastelio lietuviams Brodmedove šiemet nenumatomos, maloniai visi kviečiami pasinaudoti šia proga pasiruošimui šv. Kalėdoms, einant šv. sakramentų.

Po Mišių — parapijiečių susirinkimas salėje prie bažnyčios ir pasitarimas aktualiais klausimais.

MALDOS APAŠTALAVIMAS

Jo Šventenybė popiežius Paulius VI M.A. nariams gruodžio mėn. skyrė sekančias intencijas:

b e n d r ą j ą — Kad visi geriau įvertintų krikščionybės šviesoje darbo kilniąją paskirtį.

m i s i j ų — Kad korėjiečiai Kristaus tikėjime rastų sau išganymą ir materialinį gerbūvį.

Kun. S. Gaidelis S.J.

BENDROS KŪČIOS

Sydnejaus Lietuvių Klubas drauge su Sydney Apyl. Valdyba ir šiais metais rengia bendras Kūčias. Kada ir kur, bus paskelbta vėliau, bet jau dabar galima užsiregistruoti Liet. Klubo patalpose pas budintį arba pas apylinkės valdybos narius. Mokestis — 15 šilingų asmeniui, vaikams ir moksleiviams nemokamai.

PATIKSLINIMAI

Latrobe Valley seniūnas p. F. Sodaitis patikslina, kad Tautos Šventės minėjimo proga "Mūsų Pastogei" buvo surinkta aukų 12 svarų, ne šeši, kaip kad buvo skelbta. Už šį netikslumą atsiprašome.

Taip pat pereitame M.P. numery p.p. A. ir L. Cox'ų skelbime ("Nauja vaistinė") buvo paduotas netikslus adresas: vietoje Pendle Hill buvo parašyta "Penahl Hill. Skelbimas su patikslintu adresu pakartotas šiame M.P. numery.

Red.

Buvusią "Aušros" Tunto skautę ir vadovę

RITĄ GLIONERTAITĘ

ir

TERRY RYAN

sukūrusius šeimos židinį, sveikina ir laimingo gyvenimo linki

"Aušros" Tuntas

GEELONG

"SUKTINIO" IŠKYLA

Aną šeštadienį Geelongo "Suktinio" šokėjai ir rėmėjai automobiliais pasuko Inverleigh link apie 18 mylių nuo Geelongo prie Leigh upės paiškylauti. Iškylą suorganizavo "Suktinio" vadovas p. L. Bungarda. Premija pramatyta tai mašinai, kuri atsiveš didžiausią akmenį, lapą ir medį.

Prie upės prasidėjo žvejyba. Optimistai žuvavo, o pesimistai žadėjo visas sugautas žuvis žalias suvalgyti. Lamė, kad tą dieną žuvys nekibo.

Po pietų pravesti žaidimai, o vakare prie laužo linksmai padainuota ir geroj nuotaikoj laimingai sugrįžta į namus. K. S.

ŠAUNUS JUBILIEJUS

Likimo atblokšti į čia dar jauni dabar jau švenčiame rimto amžiaus sukaktis. Taip ir p. p. Ivaškevičiai pradėjo kurtis su dviem mažais sūnumis naujame krašte Walingtone prie Geelongo dar pačiame gyvenimo žydėjime. Pasikliaudamas savo sumanumu ir energija ant nenaudotos žemės gabalo įkūrė gražų vištų ūkį su naujų gyvenamu namu. Iš tų mažyčių dviejų sūnelių išaugo puikūs vyrai, kurių auklėjimui tėvai nesigailėjo nei darbo, nei pinigo. Vienas iš jų yra inžinierius, kitas jau bebaigiąs architektūrą. Per tą laiką ir patys senjorai Ivaškevičiai priartėjo prie dvidešimt penkerių metų vedybinio gyvenimo sukakties — sidabrinių vestuvių.

Ši iškilminga šventė prasidėjo lapkričio 20 d. 3 val. p. p. North Geelong šv. Jono bažnyčioje šv. Mišiomis, kurių metu giedojo moterų choras ir dalyvavo gausus būrys svečių ir artimųjų. Kun. Dr. P. Bačinskas pasakė šiai progai pritaikintą pamokslą. Po to visi svečiai, jų tarpe eilė ir melburniškių bei iš Morningtono, neskaitant pačių geelongiškių, nuvyko į p. p. Ivaškevičių ūkį, kur jau laukė puikiai paruošti stalai su pačios p. Ivaškevičienės keptu trijų pėdų aukščio raguočiu. Šiai jaukiai vakarienei vadovavo p. Ivaškevičiaus vienintelis giminaitis inž. Alg. Jakubauskas. Vakarienės metu pasakyta eilė kalbų, sveikinimų paskaitytos telegramos. Ypač gilių minčių pabėrė kun. Dr. P. Bačinskas ir p. A. Bakaitis. Ištuštinus nemažai bonkų galingai skambėjo "Ilgiausių metų" bei kitos liet. dainos iš virš trisdešimties krūtinių.

Pats šeimininkas, nuoširdžiai svečius pavaišinęs padėkojo visiems pabrėždamas, kad geri draugai bei prieteliai šiandie esąs nepakeičiamas turtas.

Dar kiek padalyvavę visi geriau sios nuotaikos jau paryčiais skirstėsi į namus.

Jubiliatams ilgiausių metų!

Buvęs

MOKYKLOS IŠKILMĖS

Gruodžio 5d. Lidcombe savaitgalio mokykla rengia savo mokslo metų užbaigos iškilmes, kurių metu bus įvarūs mokinių pasirodymai, jų tarpe ir trumpas veikalėlis pagal B. Brazdžionio poemą "Meškiukas Rudnosiukas". Po iškilmių bendros vaišės. Pradžia tuoj po lietuviškų pamaldų. Visi kviečiami kuo skaitlingiau dalyvauti ir pasigėrėti mūsų mažųjų sugebėjimasis ir išmonėmis.

Lietuviai,

Sydnejuje ir Bankstowne nuolat turėsite reikalų su vietine administracija.

Kodėl neįsigyti sau draugų savivaldybės narių tarpe? Gruodžio 4 d. Bankstown savivaldybės rinkimuose kandidatouja didelis lietuvių draugas R. LOCKWOOD nepriklausomųjų (Independent) sąraše. Balsuodami numeriu pirmuoju už Mr. R. LOCKWOOD turėsite savivaldybėje jus suprantantį ir palankų asmenį.

Įsidėmėkite R. LOCKWOOD 1

"AUŠROS" TUNTE

VADOVŲ PAKĖLIMAI

Spalio 26 d. L. S. S. Pirmija (JAV) savo posėdžio nutarimu pakėlė "Aušros" tunto s. v. v. sl. Teodorą Rotcą į paskautininkio laipsnį. Skautininko įžodį jis davė skautininkų ratelyje lapkričio 21 d. Bankstowno lietuvių namuose.

Po įžodžio, buvo išklausyta s. Dr. A. Mauragio paskaita: "Skautininkas ir bendruomenė". Pati paskaita nesukėlė didelių diskusijų, bet daug ir grynos teisybės buvo pasakyta. Toliau kalbėtasi, jaunosios ir senosios kartos pažiūrų skirtumu mūsų bendruomenės ir organizacijų veikloje.

Dr. Mauragio paskaita bus spausdinama skautų arba bendruomenės spaudoje.

Lapkričio 23 d. Kariuomenės šventės proga, tuntininko įsakymu skautas vytis Kęstutis Narbutas pakeltas į paskiltininko laipsnį.

Abiems vadovams linkime sėkmingų metų skautų eilėse.

STOVYKLA

Jau aiškėja, kad šios vasaros "Aušros" stovykloje bus kitų tuntų skautų. (Suinteresuoti dar gali kreiptis tuntininko adresu, kaip nurodyta "Mūsų Pastogėje Nr. 44 (861).

Stovykla prasidės gruodžio 30 d. Oficialus atidarymas numatytas sausio 1 d. Sausio 2 d. prieš vėliavų nuleidimą bus atsisveikinta su ps. A. Alčiausku, išvykstančiu į J.A.V. Sausio 3 d. laužas su Jaunimo kongreso dalyviais. Dar vieną pusdienį bus lankoma lenkų skautų Jubiliejinė stovykla prie Picton, kurioje stovyklaus 400 — 600 skautų/čių iš visos Australijos ir N. Zealandijos.

Stovyklos uždarymas ir paskutinysis laužas bus sausio 9 d., išsiskirstoma sekančią dieną.

SKAUČIŲ VASARINĖ UNIFORMA

Medžiaga gaunama pas p. E. Šliogerienę ir Ramunę Zinkutę. Kaina 5/ jardas. Reikalui esant, uniformas sutiko pasiūti ponia Šliogerienė. Uniforma siuvama kaip suknelė (aprašymas ir piešiniai buvo spausdinti "Pedsėkyje"), lengva ir praktiška stovykloje ir namuose.

SUSITUOKĖ DU SKRAJŪNAI

Lapkričio 20 d. Lidcombe kat. bažnyčioje susituokė p-lė Margarita Glionertaitė su Mr. Terry Ryan. Jungtuvių apeigas atliko kun. P. Martuzas. Margarita yra vienturtė p.p. Glionertų duktė, gimusi Lietuvoje. Australijoje ji keletą metų tarnavo kaip lėktuvų palydovė (air hostess) Qantas lėktuvuose.

Mr. Terry Ryan klęs iš Tasmanijos i rtarnauja Qantas firmoje kaip lakūnas — kapitonas. Beskraidydami juodu susipažino ir susidraugavo.

Vestuvių puota įvyko Padstow progress salėje dalyvaujant apie 80-čiai svečių, jų tarpe kaikurie iš Kanados, Tasmanijos ir Melbourno.

Besivaišinant jauniesiems palinkėta daug laimės ir šviesaus gyvenimo.

Aną savaitę į Sydney buvo atvykę du melburniškiai viengungiai S. Valys ir B. Vanagas. Nežinia, ar jiems pabodo viengungiškas gyvenimas ir atvyko pasidairyti į Sydnejaus gražuoles, ar gal šiaip pasišnipinėti. Apie jų lankymąsi sužinota tik jiems jau išvažiavus.

★

Brisbanės lietuviai jau dabar gyvena būsimojo koncerto nuotaikomis. Jau gauta Brisbanės miesto rotušė, sudarinėjami sąrašai, kur bus apgyvendinti svečiai — Sydnejaus "Dainos" choristai. Koncertas įvyks gruodžio 27 d.

REIKALAUKITE VISOSE MAISTO KRAUTUVĖSE

NEW FLAVOUR! NEW FOIL PACK!

'Continental' Flavour

UNSALTED BUTTER

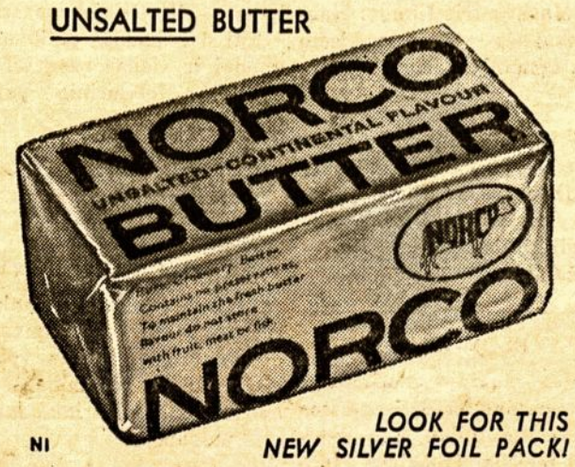

NI

LOOK FOR THIS NEW SILVER FOIL PACK!

Nesūdytas sviestas su europietišku prieskoniu naujame sidabriniam įpakavime

NUOTYKIAI NEW YORKE

(Atkelta iš psl. 5)

atsileido. Jie mane maloniai priėmė, ir drauge apšvietė apie patį New Yorko miestą. Pasirodo, New Yorkas nėra vienalytis miestas, bet susideda iš penkių susiliejusių didmiesčių: Manhattan, Bronx, Brooklyn, Queens ir Richmond.

Manhattan — dangoraižių rajonas — ir namai gražūs, ir gatvės švarios. Tačiau visur kitur, jau nekalbant apie Harlemą, vaizdas tikrai ne koks: namai daugumoj dviaukščiai mediniai arba milžiniški daugiaaukščiai mūriniai, panašūs į kareivines ar kalėjimus. Pasitaiko ir tikrai gražių namų, bet jie beveik visi užmiesčiuose.

Aplankiau ir kelias lietuvių šeimas. Visos gerai įsikūrusios, turi savus namus arba butus. Palyginamai namų kainos arba jų išlaikymo išlaidos yra dvigubai didesnės, negu Australijoje, bet jie ir dvigubai daugiau uždirba.

Aplankiau ir pasaulinę parodą New Yorke. Tai ne paroda, bet moderniškas balaganas — kermšius. Čia nieko nemačiau rimtai vaizduojančio, o tik išstatyta įvairių firmų ir tautų reklaminiai ir labai nevykę pavyzdžiai. Vienintėlis rimtas toje parodoje dalykas tėra lietuviškas kryžius ir jame bei šalia jo padaryti trumpi bet prasmingi Lietuvos okupantui nemalonūs įrašai. Kuone visi parodos lankytojai būtinai stengiasi prie šio kryžiaus nusifotografuoti. Tiesą sakant, tai ir yra ten vienintėlė vieta, verta nuotraukos. Tuo Amerikos lietuviai tikrai padarė neįkainuojamos vertės propagandą Lietuvai.

Buvau patekęs ir Jungtinėse Tautose. Pirmas mano čia apsilankymas baigėsi liūdnai — išmetė... Nuvykau po penktos valandos, kada lankytojų jau neįsileido, bet šiaip taip įsiprašiau bent kiemo apžiūrėti. Beslampinėdamas po kiemą pastebėjau penkis vyrus, einančius į pastatą pro lankytojų vartus. Pasipiktinęs, kad juos leidžia, o manęs ne, pasekiau paskui juos ir su jais drauge pasikėliau į nežinia kurį aukštą. Jie rašėsi į knygą, ir aš pasirašiau, manydamas, kad tai lankytojų knyga. Atsisėdęs tarp dviejų negrų pradėjau dairytis, kas matomai sukėlė įtarimą, bet tik ne man (kodėl gi lankytojas negali pasidairyti!), o uniformuotam J. T. tarnautojui. Jis priėjęs ir klausia, kokį kraštą aš atstovauju. Pasakiau, kad Australiją vis tikėdamas, kad jis gal tik norėjo sužinoti, iš kur aš esu. Bet to neužteko, paklausė ir mandato, t. y. įgaliojimo atstovauti Australiją. Ir čia man paaiškėjo, kad aš pakliuvau ne su lankytojais, o su delegatais į Jungtinių Tautų Ūkio pakomisės posėdį, kuris turėjęs tuoj prasidėti. Tarnautojas niekaip nesuprasdamas, kaip aš iš viso čia patekęs, pašaukė kitus du uniformuotus sargus ir liepė palydėti mane iki vartų. Kitą dieną Jungtinių Tautų rūmus apžiūrėjau jau su ekskursija ir viskas puikiai sekėsi, jei neskaityti to, kad neapsižiūrėjęs užsukau į delegatų valgyklą pietauti, iš kur taip pat išprašė, bet jau pavalgiusį!

Printed by Mintis Pty. Ltd., 417 Burwood Rd., Belmore, Sydney, tel. 75 7094, for the Publisher: Australian-Lithuanian Community, P.O. Box 4558, G.P.O., Sydney, N.S.W.